

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2007 m. gegužės 10 d.

dėl valstybės pagalbos C 2/06 (ex N 405/05), kurią Graikija planuoja suteikti OTE savanoriško išankstinio išėjimo į pensiją sistemai

(pranešta dokumentu Nr. C(2007) 1436)

(Tik tekstas graikų kalba yra autentiškas)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/722/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal nurodytas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

raštu, kurį Komisija užregistravo 2005 m. lapkričio 9 d., jos pateikė papildomos informacijos. 2005 m. gruodžio 22 d. Graikijos valdžios institucijos papildė savo minėtą atsakymą papildoma informacija.

(3) 2006 m. vasario 8 d. raštu Komisija pranešė Graikijai apie savo sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl nagrinėjamos priemonės ir paprašė pateikti informacijos keliais klausimais.

(4) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Komisija paragino suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas.

I. PROCEDŪRA

(1) 2005 m. rugpjūčio 11 d. registruotu raštu Graikijos valdžios institucijos pranešė apie planuojamą Graikijos valstybės finansinį įnašą į savanoriško išankstinio išėjimo į pensiją sistemą, kurią OTE siūlo savo tam tikrų kategorijų darbuotojams.

(2) 2005 m. rugsėjo 23 d. raštu Komisija paprašė pateikti papildomos informacijos dėl priemonės, apie kurią buvo pranešta. Po to, kai Graikijos valdžios institucijų prašymu buvo pratęstas informacijai pateikti nustatytas terminas,

(5) 2006 m. gegužės 3 d. Graikija pateikė savo pastabas ir minėtu sprendimu reikalaujamą informaciją. Papildoma informacija buvo pateikta 2006 m. liepos 14 d., 2006 m. rugpjūčio 2 d. ir 2006 m. spalio 3, 5, 6 ir 9 d.

(6) 2006 m. liepos 31 d. Komisija gavo vienos suinteresuotosios šalies, pageidavusios anonimiškumo, pastabas ir persiuntė jas Graikijai, kuriai buvo suteikta galimybė į jas atsakyti.

⁽¹⁾ OL C 151, 2006 6 29, p. 2.

⁽²⁾ Žr. I išnašą.

- (7) 2006 m. spalio 18 d. Graikija pateikė savo atsakymą į minėtos suinteresuotosios šalies pastabas. Graikijai sutikus, Komisija persiuntė tą atsakymą suinteresuotajai šaliai.

II. IŠSAMUS PAGALBOS APRAŠYMAS

1. Gavėjas

- (8) Graikijos telekomunikacijų organizacija (OTE) buvo įsteigta 1949 m. ir yra akcinė bendrovė, kurios akcijos kotiruojamos Atėnų vertybinių popierių biržoje ir Niujorko (NYSE) bei Londono (LSE) vertybinių popierių biržose.
- (9) Iki visiško Graikijos telekomunikacijų rinkos liberalizavimo 2001 m. sausio 1 d. OTE buvo vienintelė fiksuotų balso paslaugų teikėja ir telekomunikacijų tinklų tiekėja Graikijoje, įskaitant vietas, tarp miestinių ir tarptautinių ryšių paslaugas. Dabar OTE veikia beveik visuose liberalizuotos elektroninių ryšių rinkos segmentuose (fiksuotojo, mobiliojo, interneto, jūrų ir palydovinio ryšio) kaip tinklo operatorė ir kaip paslaugų teikėja.
- (10) 2001 m. sausio mėn. visiškai liberalizavus rinką ir į rinką atėjus alternatyviems elektroninių ryšių operatoriams, OTE (fiksuotų) balso skambučių rinkos dalis nuo 94 % 2002 m. laipsniškai sumažėjo iki 73 % 2005 m. pabaigoje⁽³⁾. Taip pat dėl rinkos dalies sumažėjimo ir kintančių technologinių tendencijų, pavyzdžiui, fiksuotojo ryšio pakeitimo mobiliuoju, OTE fiksuotos pajamos nuo 3,4 mlrd. EUR 2001 m. sumažėjo iki 2,6 mlrd. EUR 2005 m. Sumažėjus pajamoms, veiklos išlaidos nesumažėjo, ir 2004 m. bendrovė pirmą kartą per savo gyvavimo istoriją patyrė grynąjį veiklos nuostolį. Nepaisant to, OTE šiuo metu tebėra pirmaujanti operatorė fiksuotų balso paslaugų teikimo srityje ir užima beveik monopolinę padėtį kaip vienintelė tinklo prieigos teikėja fiksuotojo ryšio rinkoje⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Žr. OTE 2005 m. metinę ataskaitą http://www.ote.gr/english/investorrelations/Files/OteAnnualReport05English_Final.pdf

⁽⁴⁾ Pagal naujausią Komisijos įgyvendinimo ataskaitą „2005 m. rugsėjo mėn. veikė 24 įgalioti viešosios fiksuotos balso telefonijos operatoriai, iš kurių 13 siūlė komercines fiksuotos balso telefonijos paslaugas per nuomojamą arba nuosavą tinklą. Į šį skaičių įtrauktas dominuojantis ryšio operatorius, bet neįtraukti operatoriai, kurie veikia kaip perpardavėjai arba iš anksto apmokamų paslaugų teikėjai. Nors dominuojantis ryšio operatorius vis dar užima stiprią padėtį fiksuotų skambučių rinkoje, konkurencija labai padidėjo, o tai patvirtinama faktu, kad dominuojančio ryšio operatoriaus pajamos iš mažmeninės veiklos rinkos dalies nuo 85 % 2003 m. gruodžio mėn. sumažėjo iki 76 % 2004 m. gruodžio mėn., o rinkoje veikė dar trys operatoriai, kurie kartu su dominuojančiu ryšio operatoriumi sudarė 90 % rinkos“; žr. Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui, Europos ekonomikos reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos elektroninių ryšių reguliavimas ir rinkos 2005 m.“ (11-oji ataskaita) priedą COM(2006) 68 galutinis, p. 120, http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/implementation_enforcement/annualreports/11threport/sec_2006_193-vol1.pdf

- (11) Graikijoje 2001 m. sausio 1 d. liberalizavus elektroninių ryšių rinką, OTE nebuvo visiškai privatizuota. Pranešimo pateikimo metu Graikijos valstybei priklausė 38 % bendrovės akcinio kapitalo, o kita kapitalo dalis priklausė Graikijos instituciniams investuotojams (12 %), tarptautiniams investuotojams (29 %), *Hellenic Exchangeable Finance S. C. A.* (11 %) ir kitiems asmenims (10 %). 2005 m. rugpjūčio mėn. sudariusi konvertuojamų obligacijų sandorį, *Hellenic Exchangeable Finance* pardavė jai priklausiusius 11 % OTE akcijų Graikijos valstybei. 2005 m. rugsėjo 7 d. Graikijos valstybė pardavė jai priklausančius 10 % OTE akcijų ir sumažino savo kapitalo dalį OTE iki 38,7 %.

- (12) Tačiau, nepaisant visiško rinkos liberalizavimo ir dalinio OTE privatizavimo, OTE vis dar taikomi iki liberalizavimo priimti įstatymai ir su profesinėmis sąjungomis pasirašyti susitarimai. Todėl OTE taikomi teisės aktai turi keletą ypatumų, palyginti su įprastais jos konkurentams taikomais teisės aktais. Visų pirma a) OTE darbuotojams *de facto* yra suteiktas nuolatinių darbuotojų statusas⁽⁵⁾ ir b) OTE patiria papildomų su jos darbo jėga susijusių išlaidų, pirmiausia mokėdama didesnes darbdavio ir darbuotojo socialinio draudimo įmokas, didesnius atlyginimus mažiau kvalifikuotiems darbuotojams ir padidintas kompensacines išmokas išėjimo į pensiją atveju. Pagrindiniai OTE taikomų darbo teisės nuostatų aspektai pateikti 13–18 punktuose.

2. OTE taikomos darbo teisės nuostatos

- (13) Iki šiol OTE taikomi tam tikri specialūs įstatymai ir kolektyvinės darbo sutartys, priimti iki liberalizavimo 2001 m. ir neatitinkantys šiuo metu galiojančių darbo teisės aktų, taikomų kitoms Graikijos akcinėms bendrovėms. Visų pirma OTE pareigas savo darbuotojams reglamentuoja a) Graikijos darbo teisė, b) kolektyvinės darbo sutartys, dėl kurių OTE derėjosi su darbuotojų profesine sąjunga (OME–OTE) daugiausia dar iki rinkos liberalizavimo, ir c) OTE bendrasis darbo statusas (BDS).
- (14) OTE taikomi darbo teisės aktai turi keletą ypatumų, palyginti su įprastomis taisyklėmis.

⁽⁵⁾ OTE darbuotojams dėl jų, kaip nuolatinių darbuotojų, statuso suteikta darbo vietos apsauga pagal įstatymo Nr. 2257/94, kuriuo ratifikuotas OTE bendrasis darbo statusas, 2 straipsnio 2 dalies b punktą. Pagal statuto 2 ir 17 straipsnius OTE negali vienašališkai nutraukti darbo sutarties. Tai reiškia, kad OTE negali laisvai veikti rinkoje ir nuspręsti, kuris darbuotojas turi išeiti iš darbo arba vienašališkai pareikalauti juos išeiti iš darbo, pasiūliusi jiems pagal įstatymus priklausomą kompensaciją.

- (15) Pirma, visiems jos darbuotojams *de facto* yra suteiktas tariamai nuolatinių darbuotojų statusas. BDS 2 ir 17 straipsniuose nustatyta, kad OTE negali vienašališkai nutraukti darbo sutarties, kad sumažintų darbuotojų skaičių. Pagal Graikijos įstatymą Nr. 2257/1994 OTE BDS nuostatos turi tokią pačią privalomąją galią, kaip ir bet kuris kitas Graikijos įstatymas. Todėl OTE darbuotojų statusas negali būti pakeistas be jų sutikimo ir tai įteisinančio teisės akto priėmimo.
- (16) Antra, OTE privalo mokėti socialinio draudimo įmokas už darbuotojus, priimtus į darbą iki 1992 m. gruodžio 31 d. ⁽⁶⁾, ir tokių įmokų tarifai viršija bendrai taikomuose socialiniuose ir darbo įstatymuose nustatytus tarifus. OTE darbdavio ir darbuotojo įmokos atitinkamai sudaro 25 % ir 11 %, o privačiame sektoriuje įmokų dydis yra atitinkamai tik 13,33 % ir 6,67 %. Po 1993 m. sausio 1 d. priimtų darbuotojų atveju socialinio draudimo įmokos yra panašios į mokamas privačiame sektoriuje.
- (17) Trečia, šiuo metu galiojantis BDS draudžia didinti atlyginimus dėl kitų priežasčių, išskyrus darbuotojo oficialią kvalifikaciją ir stažą bendrovėje. Todėl OTE negali didinti atlyginimų dėl darbuotojo našumo ir (arba) pasiekimų. Remiantis praeityje sudarytomis sutartimis su profesinėmis sąjungomis, naujai priimtiems darbuotojams bandomuoju laikotarpiu mokamas didesnis atlyginimas, palyginti su mokamu privačiame sektoriuje, o patyrę administracijos darbuotojai gauna mažesnius atlyginimus.
- (18) Galiausiai pagal galiojančius teisės aktus OTE turi mokėti didesnes vienkartinės išmokas į pensiją išeinantiems darbuotojams. Išeidami į pensiją, OTE darbuotojai gauna dvi vienkartinės išmokas: a) įstatymo nustatytą vienkartinę išmoką, lygią 11,6 paskutinių mėnesinių darbo užmokesčių neatskaičius mokesčių; ir b) vienkartinę išmoką, dėl kurios OTE susitarė su profesinėmis sąjungomis ir kuri neviršija 20 100 EUR, ir papildomai 9 mėnesinių darbo užmokesčių neatskaičius mokesčių dydžio išmoką (palyginti su 9,6 darbo užmokesčių dydžio išmoka privačių įmonių atveju).

3. Išėjimo į pensiją sistema

- (19) OTE darbuotojai privalo išeiti į pensiją, kai a) jie įgyja 35 metų nenutrūkstamą darbo stažą; arba b) įgyja 30 metų nenutrūkstamą darbo stažą ir jiems sukanka 58 metai; arba c) kai jiems sukanka 62 metai ir jie yra įgiję minimalų įstatyme nustatytą darbo stažą, t. y. 15 metų arba 4 500 darbo dienų. Teisę į pensiją įgiję asmenys, kuriems dar nėra suėjęs nustatytas pensinis amžius, gali toliau dirbti, kol pasieks tą amžių.

⁽⁶⁾ Ši darbuotojų kategorija sudaro 84 % bendrovės darbo jėgos.

- (20) Išeidami į pensiją, OTE darbuotojai turi teisę gauti pensiją pagal Graikijos socialinio draudimo teisės aktuose nustatytas sąlygas, taikomas daugeliui specialiųjų pensijų fondų, įskaitant OTE pensijų fondą. Tai reiškia, kad OTE darbuotojai turi teisę į visą pensiją, t. y. sudarančią 80 % jų paskutinio atlyginimo. Pagrindinę jų pensijos dalį moka viešosios teisės reglamentuojamas OTE darbuotojų draudimo fondas (TAP-OTE) ⁽⁷⁾. Papildoma viešosios teisės reglamentuojama draudimo sistema, valdanti OTE paramos fondą, taip pat suteikia teisę į maksimalią papildomą 20 % paskutinio atlyginimo dydžio pensiją. Ir pagrindinė (80 %), ir papildoma (20 %) pensijos yra reglamentuojamos įstatymo, todėl yra privalomos ir OTE.

4. OTE ir SIPS restruktūrizavimas

- (21) Remdamasi McKinsey konsultacijų įmonės atliktu tyrimu ir siekdama užtikrinti ilgalaikį bendrovės gyvybingumą, 2004 m. gegužės mėn. OTE patvirtino restruktūrizavimo priemonių paketą, iš kurių svarbiausia yra savanoriško išėjimo į pensiją sistema (SIPS). Taikydama SIPS, OTE siekia sumažinti savo nuolatinių darbuotojų skaičių ir įgyti galimybę priimti naujų kvalifikuotų darbuotojų, kurie nebeturėtų nuolatinių darbuotojų statuso.
- (22) Šiuo metu OTE dirba apie 16 000 žmonių, kuriems darbo vietos yra garantuotos. Po McKinsey atlikto tyrimo paaiškėjo, kad OTE galėtų veikti ir siūlyti tokios pačios rūšies paslaugas, jeigu turėtų apytikriai 30 % mažiau darbuotojų. Be to, atlikus tyrimą, buvo pabrėžtas poreikis įdarbinti kvalifikuotus darbuotojus, galinčius dirbti informacinių technologijų, naujųjų technologijų, rinkodaros pardavimų, finansų ir teisės srityse. Vidutinis OTE darbuotojų amžius (47 metai) ir tai, kad tik nedidelė procentinė dalis dabartinių darbuotojų (19 %) turi universitetinį arba jam prilygstantį išsilavinimą, tik dar labiau menkina OTE darbo lankstumą.
- (23) Pasak Graikijos valdžios institucijų, panaikinus nuolatinį esamų OTE darbuotojų statusą, o tai galėjo leisti OTE, kaip ir bet kuriai kitai bendrovei, sumažinti savo darbuotojų skaičių, būtų kilę rimtų teisinių konstitucinių problemų, todėl šios galimybės buvo atsisakyta kaip nereali. Atsižvelgiant į OTE darbuotojų nuolatinį statusą, šiuo metu nustatytą teisės aktų, sumažinti darbuotojų skaičių buvo įmanoma tik gavus darbuotojų profesinės sąjungos sutikimą (OME-OTE). Šiuo atžvilgiu OTE ir bendrovės profesinė sąjunga 2005 m. vasario mėn. pirmą kartą

⁽⁷⁾ Pagrindinis OTE darbuotojų pensijų fondas yra TAP-OTE. TAP-OTE yra savarankiškas viešosios teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, kaip ir visi kiti pensijų fondai Graikijoje. Jis turi savo direktorių valdybą, administraciją, biudžetą ir finansų skyrius. Iš jo pensijos mokamos ir OTE darbuotojams, ir kitų bendrovių darbuotojams. Fonde yra du skyriai – pensijų ir sveikatos. Be TAP-OTE, taip pat yra papildomas fondas. OTE papildomas fondas turi dvi sistemas – paramos ir papildomą draudimo sistemą. OTE darbuotojai turi teisę gauti pensiją pagal Graikijos socialinio draudimo teisės aktus, kurie taikomi visiems viešosios teisės reglamentuojamiems fondams, pavyzdžiui, TAP-OTE. Ir pagrindinė, ir papildoma pensijos yra privalomos pagal Graikijos įstatymus.

susitarė dėl SIPS su sąlyga, kad Vyriausybė priims teisės aktą, pagal kurį tokia sistema taps privaloma. 2005 m. gegužės mėn. OTE su profesine sąjunga taip pat sudarė papildomą kolektyvinę darbo sutartį, pagal kurią naujai į darbą priimtiems darbuotojams nebus suteikiamas nuolatinis darbuotojų statusas.

- (24) 2005 m. liepos 14 d. buvo priimtas atitinkamas teisės aktas (įstatymas Nr. 3371/2005) ir 2005 m. liepos 20 d. sudaryta OTE ir profesinės sąjungos SIPS sutartis. Taip buvo nustatytas teisinis pagrindas, kurio reikėjo OTE, kad ji galėtų pasiūlyti iš anksto išeiti į pensiją apytikriai 6 000 žmonių, o taip pat įgytų galimybę įdarbinti naujų darbuotojų (apie 1 200 žmonių) pagal įprastus darbo įstatymus (t. y. nesuteikiant nuolatinio darbuotojo statuso).
- (25) Teisė iš anksto išeiti į pensiją buvo suteikta darbuotojams, kuriems iki 2012 m. bus suėjęs privalomasis pensinis amžius, t. y. jiems bus suėję 58 metai ir jie turės 30 metų stažą arba 35 metų nenutrūkstamą stažą, arba jiems bus suėję 62 metai ir jie turės 15 metų stažą. Likęs darbuotojų, pasirenkančių iš anksto išeiti į pensiją, stažas („fiktyvus stažas“) būtų pripažįstamas ir šie darbuotojai įgytų teisę iš karto gauti pensines išmokas. Maksimalaus aštuonerių metų „fiktyvus“ stažo pripažinimas yra pagrindas apskaičiuoti pagrindinę bei papildomą pensijas ir dvi vienkartinės išėjimo į pensiją išmokas, iš kurių vieną moka OTE, o kita mokama iš papildomo fondo.
- (26) Kiti darbuotojai, kuriems iki pensijos yra likę nedaug laiko ir kurie jau atitinka bendruosius reikalavimus įgyti teisę į visą pensiją, turėtų teisę gauti tik vieną vienkartinę išmoką, kurios dydis būtų nuo 5 000 iki 30 000 EUR⁽⁸⁾.
- (27) Graikijos valdžios institucijos mano, kad dabartinės SIPS sąlygos turėjo būti palankesnės už anksčiau galiojusias panašių išankstinio išėjimo į pensiją priemonių sąlygas dėl to, kad jomis pasinaudotų kuo daugiau darbuotojų⁽⁹⁾.

5. SIPS teisinis pagrindas ir jos finansavimas

- (28) 2005 m. liepos 14 d., OTE sudarius sutartį su profesinėmis sąjungomis dėl SIPS įgyvendinimo, Graikijos parlamentas priėmė įstatymą Nr. 3371/2005. Šio įstatymo 74 straipsnyje SIPS suteikiama būtina teisinė galia ir nustatomas valstybės finansinis įnašas į sistemą.

⁽⁸⁾ 30 metų stažą jau turintiems ir teisę į pensiją įgijusiems darbuotojams „fiktyvus“ stažas nebus pripažįstamas, t. y. jie negaus visos pensijos, tačiau jiems bus skiriamos papildomos skatinimo priemonės.

⁽⁹⁾ Ankstesnėje išankstinio išėjimo į pensiją sistemoje sutiko dalyvauti tik apie 75 % darbuotojų ir tai buvo laikoma labai nedidele procentine dalimi.

- (29) Visų pirma įstatymo 74 straipsnyje nuolatiniams OTE darbuotojams, kuriems iki 2012 m. gruodžio 31 d. sueis įstatymo nustatytas pensinis amžius, suteikiama galimybė prašyti būti nedelsiant atleistiems kartu gaunant pensiją, kurią jie būtų gavę, jeigu būtų likę dirbti OTE iki tos datos. Todėl darbuotojams pripažįstama tiek „fiktyvus“ darbo stažo, kiek yra būtina, siekiant gauti ir pagrindinę, ir papildomą pensijas. Po atleidimo darbuotojai įgyja teisę iš karto gauti taip apskaičiuotą pensiją.

- (30) Išlaidas, susijusias su „fiktyvus“ darbo stažo pripažinimu visų darbdavio ir darbuotojų pensijų įmokų atžvilgiu, taip pat su TAP-OTE skiriamomis pensijomis susijusias išlaidas padengs OTE ir Graikijos valdžios institucijos. O su papildomomis pensijomis ir vienkartinėmis išmokomis susijusias išlaidas tenka tik OTE.

- (31) Pagal įstatymo Nr. 3371/2005 74 straipsnio 4 dalies a punktą Graikijos valdžios institucijos turi perleisti TAP-OTE 4 % OTE akcinio kapitalo. Graikijos valstybės įnašas į SIPS vertė apskaičiuojama visą OTE turimų akcijų skaičių (490 582 879) padauginant iš 4 % ir dabartinės Atėnų vertybinių popierių biržoje kotiruojamų OTE akcijų vertės. Pagal įstatymą ekonominių reikalų ir finansų ministras yra įgaliotas pasirašyti sutartis, pagal kurias įvykdomas minėtas perleidimas ir kuriose nurodomos Graikijos valstybės teisės, susijusios su tomis akcijomis, įskaitant Graikijos valstybės teisę atpirkti akcijas, jeigu ji to pageidautų (pirkimo pasirinkimo sandoris) (angl. *call option*), tačiau taip pat nustatoma pareiga tai padaryti, jeigu pensijų fondui prireiktų grynųjų pinigų pensijų išmokoms pagal SIPS finansuoti (pardavimo pasirinkimo sandoris) (angl. *put option*) jų uždarymo kaina, nustatyta perleidimo dieną ne akcijų rinkoje. Įgyvendinimo priemonės ir kiti duomenys, susiję su šių pasirinkimo sandorių vykdymu, dar nėra nustatyti, nes laukiama Komisijos įvertinimo.

6. SIPS išlaidos ir Graikijos valstybės finansinio įnašo dydis

- (32) Savo pranešime Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad SIPS išlaidos, atsižvelgiant į numatomą 6 000 darbuotojų pasitraukimą, būtų apytikriai 1,5 mlrd. EUR, paskirstant šią sumą septynerių metų laikotarpiui (t. y. 2005–2012 m.), ir pagrindinės išlaidos būtų patirtos 2005–2007 m. Apskaičiuota, kad 2005 m. numatytos SIPS išlaidos bus apytikriai 500 mln. EUR. Dabartinėmis kainomis išlaidos būtų apie 1,2 mlrd. EUR⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Graikijos valdžios institucijų teigimu, dabartinė grynoji vertė buvo apskaičiuota remiantis 7,83 % diskonto norma ir atspindi numatomą svertinę vidutinę OTE kapitalo kainą (SVKK), nustatytą trijose 2005 m. išleistose finansų analitiku ataskaitose.

- (33) 2005 m. gruodžio 20 d. Graikijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad iš viso 5 525 darbuotojai per nustatytą terminą pateikė reikiamus prašymus dalyvauti SIPS, t. y. apytikriai 90 % iš pradžių planuotų atleisti darbuotojų skaičiaus. Nepaisant to, kad tikslus skaičius bus žinomas tik tada, kai bus visiškai sutvarkyti ir išsamiai įvertinti visi prašymai, Graikijos valdžios institucijos numato, kad bendros SIPS išlaidos bus apie 1,1 mlrd. EUR (arba apie 863 mln. EUR skaičiuojant grynąja dabartine verte).
- (34) Kaip nurodyta pirmiau, Graikijos valstybė kaip įnašą perleidžia TAP-OTE pensijų fondui 4 % turimų bendrovės akcijų.
- (35) Remiantis OTE akcijų kaina įstatymo paskelbimo dieną (2005 m. liepos 14 d.), 4 % akcijų, kurias valstybė planuoja perleisti pensijų fondui, vertė buvo apie 315 mln. EUR. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad akcijų vertė bus nustatyta perleidimo dieną, valstybės įnašas gali būti didesnis. Nuo 2005 m. liepos mėn. OTE akcijų kaina padidėjo: nuo 16 EUR 2005 m. liepos mėn. kaina padidėjo iki apytikriai 23 EUR 2006 m. sausio mėn. viduryje, o 2007 m. vasario mėn. pradžioje ji buvo 22 EUR.

7. Graikijos valdžios institucijų argumentai

- (36) Graikijos valdžios institucijos mano, kad valstybės įnašas į SIPS nėra valstybės pagalba. Suteikdama finansavimą SIPS, Graikijos valstybė veikė kaip privatus investuotojas. Be to, valstybės įnašas tik iš dalies palengvino OTE dėl SIPS patiriamų papildomų išlaidų naštą, palyginti su panašiomis ne tiek daug išlaidų reikalaujančiomis sistemomis, siūlomomis pagal bendrai taikomus darbo įstatymus ir kitus teisės aktus. Todėl valstybės įnašu buvo tik siekiama atkurti vienodas sąlygas, vadinasi, nebuvo siekiama iškraipyti konkurencijos.
- (37) Graikijos valdžios institucijos laikosi nuomonės, kad OTE padėtis, palyginti su jos konkurentais, yra mažiau palanki neseniai liberalizuotoje fiksuotos telefonijos rinkoje. Dėl nuolatinio OTE darbuotojų statuso OTE negalėjo vienašališkai jų atleisti, o turėjo siūlyti išeiti iš darbo savo noru. Norėdama, kad toks pasiūlymas būtų patrauklus, OTE turėjo pasiūlyti savo darbuotojams tokias savanoriško išėjimo iš darbo sąlygas, kurios būtų susijusios su jų darbuotojų nuolatinio statusu.
- (38) Kalbant konkrečiau, valstybės įnašas į SIPS tik iš dalies kompensuotų papildomas išlaidas, patirtas dėl dviejų pagrindinių struktūrinio pobūdžio trūkumų, kuriuos nulėmė tai, kad OTE nuo seno buvo monopolininkė, kurios savininkė yra valstybė: a) nuolatinis OTE darbuotojų statusas, prilygstantis valstybės tarnautojų statusui, kurį užtikrina įstatymas, ir b) didesni atlyginimai (taip pat nustatyti įstatymo), kurie labai padidina bendras sistemos išlaidas. Todėl OTE, palyginti su jos konkurentais, patenka ne į tokią palankią padėtį neseniai liberalizuotoje fiksuotos telefonijos rinkoje. Taigi valstybės įnašas gali būti laikomas atitinkančiu vėliausią teismų praktiką šioje srityje ir visų pirma Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Combust* ⁽¹¹⁾, pagal kurį viešojo sektoriaus bendrovės struktūrinių trūkumų, palyginti su jos konkurentais privačiame sektoriuje, pavyzdžiui, trūkumų, atsiradusių dėl „privilegiuoto ir brangiai kainuojančio tarnautojų statuso“, pašalinimas nėra valstybės pagalba.
- (39) Graikijos valdžios institucijos pasiūlė atlikti dviejų etapų apskaičiavimą, kuriuo siekiama atskirai nustatyti: a) finansinę naštą, kurią OTE patiria dėl nuolatinio statuso, ir b) dėl pernelyg didelių atlyginimų patiriamą naštą.
- (40) Pirmiausia dėl nuolatinio statuso OTE tenkanti finansinė našta apskaičiuojama palyginus planuojamos SIPS išlaidas ir išlaidas, kurias OTE būtų patyrusi, jeigu būtų privati bendrovė, galinti atleisti savo darbuotojus ir išmokėti jiems minimalią įstatymo nustatytą kompensaciją atleidimo iš darbo atveju. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad pagal Graikijos teisę masinio etatų mažinimo sistemos turi būti pirmiau patvirtintos ministerijų ⁽¹²⁾, Graikijos valdžios institucijos mano, kad yra labai tikėtina, kad privati bendrovė, norėdama įgyvendinti plataus masto SIPS, būtų turėjusi pasiūlyti palankesnes sąlygas nei minimalūs įstatymų reikalavimai. Šiuo atžvilgiu Graikijos valdžios institucijos numato, kad privačios bendrovės būtų pasiūliusios 1,5–2,5 karto didesnes išmokas už įstatymo numatytas išeitines kompensacijas arba vidutiniškai du kartus didesnes už įstatymo numatytas išeitines kompensacijas ⁽¹³⁾. Tokiu atveju papildomos su nuolatinio darbuotojų statusu susijusios SIPS išlaidos būtų 269 mln. EUR.

⁽¹¹⁾ Byla T-157/01 *Dansk Busvognmænd* prieš Komisiją (2004) Rink. p. II-917.

⁽¹²⁾ Pagal šiuo metu galiojančius įstatymus galima atleisti iki 2 procentų darbuotojų ir ne daugiau kaip 30 darbuotojų per mėnesį. Pagal pranešimą, pritaikius didelio masto etatų mažinimo programą, būtų reikėję specialaus Darbo ministerijos leidimo. Bent jau per paskutinį dešimtmetį tokio leidimo nebuvo gauta, ir jokia Graikijos privati bendrovė SIPS mastu nepradėjo įgyvendinti jokios masinio etatų mažinimo sistemos.

⁽¹³⁾ Šiuo atžvilgiu Graikijos valdžios institucijos rėmėsi išeitinių kompensacijų paketu, kurį siūlo didelis privatus operatorius *Intracom*, anksčiau tam tikroms savo darbuotojų kategorijoms siūles du kartus didesnę, nei įstatymo nustatytoji, išeitinę kompensaciją (šis koeficientas buvo laipsniškai sumažintas didesniems atlyginimams ir pasidarė 1,4 karto didesnis už įstatymo nustatytą išeitinę kompensaciją) pagal atleidimo iš darbo prieš terminą sistemą. Be to, teigiama, kad minėta bendrovė siūlė kitokias lengvatas, pavyzdžiui, vienkartinę išmoką ir platesnę draudimo apsaugą tam tikrą laikotarpį.

- (41) Toliau, palyginus OTE SIPS išlaidas su SIPS, pagrįstos privataus sektoriaus atlyginimais, kurie yra vidutiniškai vienu trečdaliu mažesni už OTE mokamus atlyginimus, išlaidomis, remdamosi OTE išlaidų ir įstatymo nustatytas išaitines kompensacijas dukart viršijančių išmokų palyginimu, Graikijos valdžios institucijos numato, kad OTE papildomai patirs 193 mln. EUR atlyginimų naštą. Sudėjus tariamas papildomas išlaidas, patiriamas dėl nuolatinio darbuotojų statuso ir didesnių atlyginimų, bendra papildoma OTE patiriama našta būtų 462 mln. EUR, o tai viršytų valstybės įnašą, kuris buvo apskaičiuotas pateikiant pranešimą (apytikriai 315 mln. EUR).
- (42) 2005 m. gruodžio 20 d. Graikijos valdžios institucijos pateikė Komisijai patikslintus galimų išlaidų apskaičiavimus, pagrįstus galutiniu darbuotojų, pateikusių prašymus dalyvauti SIPS, skaičiumi. Tikslindamos savo apskaičiavimus, Graikijos valdžios institucijos taip pat paprašė Komisijos atsižvelgti į tam tikras papildomas išlaidas, kurių atsirado dėl neišvengiamo vėlavimo pradėti įgyvendinti SIPS iš pradžių suplanuotu laiku (atidėtos išlaidos) ⁽¹⁴⁾.

III. SPRENDIMAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ PAGAL SUTARTIES 88 STRAIPSNIO 2 DALĮ

- (43) Savo sprendime pradėti oficialų tyrimą Komisija suabejojo minėtų Graikijos valdžios institucijų argumentų pagrįstumu dėl šių priežasčių.

a) Graikijos valstybės finansinis įnašas

- (44) Pirma, Komisija klausė, ar finansinis įnašas buvo skiriamas laikantis rinkos ekonomikos investuotojo principo, nes joks kitas bendrovės investuotojas finansiskai neprisidėjo prie išankstinio išėjimo į pensiją sistemos. Be to, visi investuotojai gautų vienodą naudą iš numatomo bendrovės vertės padidėjimo, o Graikijos valstybė negautų jos įnašui proporcingos grąžos. Taip pat Graikijos valdžios institucijos neįrodė, kad jos gali tikėtis pagrįstos savo įnašo grąžos.

⁽¹⁴⁾ Kaip teigia Graikijos valdžios institucijos, dėl vėlavimo įgyvendinti SIPS kai kurie darbuotojai nebegalėtų dalyvauti SIPS, nes jiems bus suėjęs privalomas pensinis amžius. Be to, atsižvelgiant į tai, kad OTE reikės dar vienų metų visiškai įgyvendinti SIPS, OTE ir toliau turėtų mokėti (didelius) atlyginimus tiems darbuotojams, kurie turi teisę iš anksto išeiti į pensiją. Jeigu būtų atsižvelgta į šias (atidėtas) išlaidas, bendros SIPS išlaidos padidėtų iki 1,37 mlrd. EUR arba apytikriai 1 mlrd. EUR, skaičiuojant grynąja dabartine verte.

b) Panašių privačiame sektoriuje veikiančių SIPS išlaidos

- (45) Antra, Komisija klausė, ar Graikijos valdžia finansiniu įnašu iš tiesų tik siekė atleisti OTE nuo tariamų papildomų išlaidų, palyginti su kitais operatoriais, siūlančiais savo darbuotojams išaitinių išmokų arba išankstinio išėjimo į pensiją sistemas. Komisija pirmiausia suabejojo tuo, kad vienintelis Graikijos valdžios institucijų pateiktas pavyzdys, pagal kurį paprasta bendrovė pagal savanoriško išėjimo iš darbo planus siūlytų du kartus didesnę, nei įstatymo numatyta, išaitinę kompensaciją, galėtų būti laikomas tinkamu pagrindu nustatant bendrovės, siūlančios išankstinio išėjimo į pensiją sistemą 5 000–6 000 darbuotojų, neturinčių specialaus nuolatinio darbuotojo statuso, įprastas išlaidas.

c) Galutinė SIPS kaina

- (46) Komisijai nerimą kėlė ir tai, kad yra pavojus, kad Graikijos valstybės finansinis įnašas, kuris nėra fiksuotas ir priklausys nuo OTE akcijų vertės faktinio perleidimo dieną, viršys taip apskaičiuotas tariamas papildomas OTE išlaidas.

d) Su darbo jėga susiję ir kiti pranašumai, atsiradę dėl praėjusio susiklosčiusios padėties

- (47) Komisija taip pat manė, kad net jeigu būtų pripažinta, kad OTE patiria papildomų išlaidų dėl specialaus jos darbuotojų statuso, tai nebūtinai pateisintų valstybės įnašą, nes OTE galėjo gauti ir galbūt tebeauga naudą iš kitų pranašumų, kurie galėtų neutralizuoti bet kuriuos galimus struktūrinius trūkumus. Tokių pranašumų gali atsirasti dėl specialaus OTE darbuotojų statuso, specialių OTE taikomų teisės aktų arba specialių intervencijų, siekiant sumažinti OTE išlaidas darbuotojams, kad šios būtų mažesnės nei bendrovių, kurioms galioja bendrai taikomi darbo teisės aktai, išlaidos darbuotojams. Buvo paminėtas galimas OTE atleidimas nuo nedarbo draudimo įmokų ir atleidimas nuo įsipareigojimų pensijų srityje.

- (48) Galiausiai Komisija taip pat klausė, ar OTE gauna naudos iš savo ankstesnės monopolinės padėties, kuri kompensuoja trūkumus, atsiradusius dėl papildomų su SIPS susijusių išlaidų, visų pirma kalbant apie jos fiksuotojo ryšio tinklą.

IV. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

- (49) Pastabas pateikė teisinių paslaugų įmonė, kuri taip pat pageidavo išlikti anonimiška, nes šiuo metu ji kitų operatorių vardu bylinėjasi su OTE. Pagrindiniai teisinių paslaugų įmonės argumentai gali būti apibendrinti taip.

(50) Pirma, Graikijos valstybės įnašas neatitinka privataus investuotojo principo reikalavimų, nes SIPS niekada nebuvo pateikta tvirtinti OTE akcininkams. Graikijos valdžios institucijos taip pat neįrodė, kad jos galėjo tikėtis pagrįstos nagrinėjamo įnašo grąžos. Antra, atrodo, kad valstybė kasmet padengia dalį OTE socialinio draudimo fondo TAP-OTE deficito. Trečia, dėl ankstesnių OTE, kaip monopolininkės, pranašumų teisinių paslaugų įmonė laikosi nuomonės, kad yra pažeidžiamas nacionalinės reguliavimo institucijos nepriklausomumas, nes jos valdybą skiria Graikijos valdžios institucijos, t. y. pagrindinis OTE akcininkas.

(51) Pasak teisinių paslaugų įmonės, reguliavimo institucija dar turi priimti sprendimus dėl atvejų, susijusių su tariamais OTE pažeidimais, baiminantis pakenkti bendrovės finansinei padėčiai. OTE neprivalo mokėti reklamos mokesčio (*aggeliosimo*), sudarančio 20 % reklaminio pranešimo paskelbimo mokesčio, kurį privalo mokėti visos kitos bendrovės už reklamą bet kurioje priemonėje. Šios subsidijos vertė yra apie 20 mln. EUR per metus. Galiausiai, kontroliuodama viešąjį fiksuotos linijos tinklą, OTE ne kartą vykdė antikoncepcinę ir piktnaudžiaujančią praktiką elektroninių ryšių rinkose, kurią ne visada ištaisydavo reguliavimo institucija.

(52) Todėl teisinių paslaugų įmonė prašo pagalbai taikyti sąlygas atsižvelgiant į nurodytus aspektus.

V. GRAIKIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ATSAKYMAS

(53) Graikijos valdžios institucijos pakartojo savo pagrindinį argumentą, kad, remiantis sprendimu *Combus*, Graikijos valstybės įnašas į SIPS išlaidas nesuteikia OTE jokio ekonominio pranašumo, visų pirma todėl, kad įnašas nesušvelnina įprastos su darbuotojais susijusios OTE biudžeto naštos, ir, antra, jis apima tik buvusios valstybės įmonės struktūrinio trūkumo pašalinimą. Graikijos valdžios institucijos pirmiausia mano, kad nuolatinis OTE darbuotojų statusas yra pagrindinė bendrovės našta ir struktūrinė kliūtis jai toliau privatizuoti⁽¹⁵⁾. Tuo atveju, jeigu valstybės įnašas negalima pateisinti

⁽¹⁵⁾ Graikijos valdžios institucijų teigimu, nuolatinis statusas turi ir kitų neigiamų pasekmių bendrai bendrovės darbo jėgos struktūrai. Ne tik dėl įstatymo nustatytų didelių atlyginimų, bet ir dėl jų struktūros išnyksta paskata imtis pokyčių darbo jėgos srityje ir didinti produktyvumą, nes dėl teisinio draudimo atlyginimai negali būti didinami. Be to, nauji darbuotojai negali užimti vyresniųjų ir vyriausiųjų administracijos darbuotojų pareigų, nes visi naujai į darbą priimti asmenys turi būti skiriami į pradedančiųjų darbuotojų pareigas. Nauji darbuotojai taip pat negali vykdyti jokių valdymo funkcijų, nes tai pakenktų esamiems darbuotojams kilti karjeros laiptais, o tai jiems garantuoja jų nuolatinis statusas. Nė vienas iš šių apribojimų nėra taikomas privatiems operatoriams.

struktūrinio trūkumo kompensavimu arba laikyti atitinkančiu privataus investuotojo principo reikalavimus, įnašą vis tiek galima laikyti atitinkančiu Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, remiantis iš sprendimo *EDF*⁽¹⁶⁾ kylančiais principais ir principais, taikomais per didelėms energetikos srities sąnaudoms⁽¹⁷⁾.

(54) Savo atsakyme Graikijos valdžios institucijos pateikė kelias nepriklausomų ekspertų parengtas ataskaitas, kurios buvo panaudotos: a) apskaičiuojant ir patvirtinant bendras SIPS išlaidas (2005 m. KPMG atliko OTE finansinių rezultatų auditą ir patvirtino bendrąsias SIPS išlaidas); b) apskaičiuojant išlaidas, patiriamas dėl OTE nuolatinio darbuotojų statuso ir didesnių atlyginimų, panaudojant atitinkamą bazinį kriterijų Graikijoje (atitinkamus tyrimus atliko *CRA International* ir *Hay Group*); ir c) apibūdinant Graikijos darbo teisės aktus, taikomus visoms privačioms įmonėms ir konkrečiai OTE (Atėnų universiteto darbo teisės profesorius Levančio atliktas tyrimas). Graikijos valdžios institucijų pagrindiniai argumentai gali būti apibendrinti taip:

a) SIPS būtinybė

(55) Atsakydamos į Komisijos abejones dėl to, ar OTE restruktūrizavimui negalėjo būti panaudotos kitos priemonės, Graikijos valdžios institucijos pabrėžė, kad Graikijos Konstitucijoje aiškiai numatyta darbuotojų teisių, kylančių iš galiojančių kolektyvinių darbo sutarčių, apsauga. Taigi privaloma etatų mažinimo sistema, kuri galėjo būti nustatyta įstatymo, siekiant nebetaikyti nuolatinio statuso OTE darbuotojams, negalėjo būti įgyvendinta, nes dėl jos neišvengiamai būtų pateikta daug ieškinių, remiantis konstitucinės, darbo ir socialinio draudimo teisės pagrindais, ir taip žlugtų visas tikslas restruktūrizuoti OTE darbo jėgos struktūrą⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ 2003 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė *EDF* ir elektros bei dujų pramonės šakoms, OL L 49, 2005 2 22, p. 9.

⁽¹⁷⁾ Žr. Komisijos komunikatą dėl valstybės pagalbos, susijusios su per didelėmis sąnaudomis, tyrimo metodikos: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_en.pdf

⁽¹⁸⁾ Šiuo atžvilgiu Graikijos valdžios institucijos dar teigė, kad 2005 m. gruodžio mėn. įsigaliojęs naujas teisės aktas (Graikijos įstatymas Nr. 3429/2005) dėl įmonių, kurių savininkė arba dalinė savininkė yra valstybė, numato nesuteikti nuolatinio darbuotojo statuso tik naujai į darbą priimamiems asmenims. Tačiau, kalbant apie esamus darbuotojus, turinčius tokį statusą, atsižvelgiant į tai, kad teisės aktai neturi jokios įtakos esamų darbuotojų nuolatiniam statusui, OTE neturėjo kitos alternatyvos ir privalėjo įgyvendinti SIPS.

b) SIPS išlaidos

- (56) Savo atsakyme Graikijos valdžios institucijos patvirtino, kad iš 6 070 kriterijus atitinkančių darbuotojų OTE galiausiai gavo 5 494 darbuotojų prašymus (tai sudaro 91 % visų darbuotojų). SIPS dalyviai skirstomi į du pogrupius: a) 4 859 darbuotojai, kuriems bus pripažintas „fiktyvus“ stažas; šiai grupei taikoma šiuo metu galiojanti SIPS, ir b) 635 darbuotojai, kuriems likę nedaug laiko iki pensijos (t. y. kurie yra įgiję teisę į visą pensiją, tačiau kuriems dar nėra suėjęs privalomas pensinis amžius) ir kuriems bus taikomos papildomos paskatinimo išėiti iš darbo priemonės⁽¹⁹⁾; šiai grupei taikoma įprasta SIPS.
- (57) OTE auditoriai KPMG atliko bendrų nominaliųjų SIPS išlaidų auditą ir patikrinimą. Šios išlaidos patikrintos atlikus OTE 2005 m. Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) pagrindu parengtą finansinės atskaitomybės auditą⁽²⁰⁾. Dalį SIPS išlaidų, t. y. išlaidas vienkartinėms SIPS išmokoms, apskaičiuojo nepriklausoma konsultacinė įmonė darbuotojų išmokų klausimais *Prudential*. Ji atliko statistinį tyrimą pagal įstatymo Nr. 3371/2005 74 straipsnį. Tada Graikijos valdžios institucijos užsakė pasaulinės valdymo konsultacijų įmonės *Hay Group* ataskaitą, kuri patvirtino, kad įstatymų nustatytą išėitinių kompensacijų paketą 1,5 karto viršijantis koeficientas yra pagrįstas pagrindas apskaičiuojant kompensacijų paketą, kurį įmonė įprastomis sąlygomis siūlytų savo darbuotojams išėjimo iš darbo atveju.
- (58) Remdamasi minėta *Hay Group* ataskaita, kita tarptautinė ekonomikos ir antimonopoliniais klausimais konsultuojanti įmonė *Charles River Associates International (CRA International)* parengė galutinę ataskaitą, kurioje apskaičiuojo OTE patiriamas papildomas išlaidas, palyginti su jos konkurentais privačiame sektoriuje, t. y. su nuolatinio darbuotojo statusu ir didesniais atlyginimais susijusias išlaidas.
- (59) Toliau nurodomos pagrindinės skirtingų ataskaitų išvados.

⁽¹⁹⁾ Šiems darbuotojams, kadangi pagal SIPS gaunama pensija prilygtų jų dabartiniam atlyginimui, sistema nėra tokia patraukli, palyginti su darbuotojais, nepasiekusiais aukščiausios atlyginimų skalės ribos (pastarieji gaus jų dabartinį atlyginimą viršijančią pensiją, nes jų pensija apskaičiuojama remiantis atlyginimu, kurį jie gautų, jeigu toliau dirbtų „fiktyvus“ stažo metais). Todėl, siekiant užtikrinti maksimalų dalyvavimą SIPS, darbuotojams, jau gaunantiems maksimalų atlyginimą pagal OTE atlyginimų skalę, yra suteikiamas papildomas paskatinimas išėiti iš darbo.

⁽²⁰⁾ Pažymėtina, kad nuo 2005 m. visos savo vertybinius popierius viešai platinančios ES bendrovės privalo sudaryti savo konsoliduotą finansinę atskaitomybę pagal TFAS. Žr. 2003 m. rugėjo 29 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1725/2003, priimantį tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002, OL L 261, 2003 10 13, p. 1.

c) KMPG 2005 m. TFAS patvirtinimas: nominali SIPS vertė

- (60) Remiantis 2005 m. OTE patvirtinta atskaitomybe, numatomos bendros SIPS išlaidos mokėjimų požiūriu yra 1 161 827 920 EUR. Apskaičiuota SIPS grynoji dabartinė vertė (GDV) yra 939 607 196 EUR⁽²¹⁾. Ši suma gauta sumažinus nominalią SIPS vertę, pritaikius 3 % diskonto normą, dėl kurios nominali suma sumažėja 67,7 mln. EUR⁽²²⁾, ir neįtraukus 154,4 mln. EUR sumos, susijusios su žalos atlyginimo garantijomis, jau įtrauktomis į 2004 m. OTE finansinę atskaitomybę (1 161,8 – 67,7 – 154,4 = 939,6). Tačiau patvirtintoje SIPS GDV (939,6 mln. EUR) neatsižvelgiama į mokesťines lengvatas, kurias OTE gauna pagal bendrovių mokesčio įstatymą (žr. toliau CRA ataskaitos duomenis).
- d) *Hay Group* ataskaita: palyginimas su kitomis Graikijoje ir ES veikiančiomis SIPS
- (61) *Hay Group* ataskaitoje surinkti įvairių Graikijos ir kitų Europos valstybių bendrovių, kurios pastaraisiais metais buvo priverstos mažinti etatų skaičių, duomenys. *Hay Group* ištyrė daugiau kaip 40 įvairių Graikijos kapitalo organizacijų arba daugianacionalinių kompanijų vietos atstovybes. *Hay* ataskaita patvirtina Graikijos valdžios institucijų ankstesniuose argumentuose pateiktas prielaidas, visų pirma, kad: a) Graikijoje arba kitur Europoje nėra išankstinio išėjimo į pensiją sistemos, kurią galima būtų palyginti su OTE sistema (t. y. SIPS, padengianti struktūrinės išlaidas, kurias patiria OTE, pavyzdžiui, su nuolatinio darbuotojo statusu ir fiksuotais dideliais atlyginimais susijusias išlaidas, ir b) vidutiniai išėitinių kompensacijų paketai, kuriuos siūlo įprastos privačių bendrovių SIPS, iš tiesų yra 1,5 karto didesni už įstatymo nustatytą kompensaciją, visų pirma kalbant apie 51 metų amžiaus grupę⁽²³⁾.

e) CRA ataskaita: OTE papildomų išlaidų apskaičiavimas

- (62) Remdamasi minėtais tyrimais, *CRA International* apskaičiuojo išlaidų, kurias OTE patirs dėl SIPS įgyvendinimo visų 5 494 darbuotojų atžvilgiu, GDV.

⁽²¹⁾ GDV rodo SIPS rinkos vertę, t. y. sumą, kurią OTE turėtų sumokėti trečiajam asmeniui, jeigu šis trečiasis asmuo perimtų OTE pareigoms, susijusioms su SIPS.

⁽²²⁾ Reikia priminti, kad savo ankstesnėse pastabose, pateiktose 2005 m. gruodžio 20 d., Graikijos valdžios institucijos tuo metu, kai buvo apskaičiuota 1 161,0 mln. EUR nominali SIPS vertė, apskaičiuojo 863 mln. EUR SIPS GDV, pritaikiusi OTE SVKK (svertinė vidutinė kapitalo kaina) 7,83 % diskonto normą.

⁽²³⁾ Žr. 13 išnašą.

- (63) Apskaičiuojant SIPS GDV, pagrindinis aspektas buvo tinkamos diskonto normos taikymas. CRA *International* pripažįsta, kad pagrindinis šiuolaikinių finansų principas yra tas, kad diskonto norma, taikoma bet kuriam pinigų srautui, turėtų būti susijusi su tam pinigų srautui būdingos sisteminės rizikos lygiu. CRA *International* mano, kad tinkama taikyti bendrovės svertinę vidutinę kapitalo kainą (SVKK), kurią ekonomistai taiko daugeliu atvejų ⁽²⁴⁾.
- (64) Tačiau CRA *International* laikosi nuomonės, kad šiuo atveju sisteminių išlaidų įnašas į išlaidas, patiriamas dėl SIPS, yra nedidelis ir nereikšmingas. Taip yra todėl, kad: a) OTE darbuotojų atlyginimai kinta pagal griežtai nustatytą skalę, o tai labai sumažina netikrumą, susijusį su atlyginimų pokyčiais laikui bėgant, ir b) bet koks ilgesnį laiką galintis išlikti netikrumas nėra susietas su OTE veiklos rezultatyvumu (metinis darbo užmokesčio didėjimas nėra susietas su OTE bendru ekonominiu rezultatyvumu). Taigi, kaip teigia CRA *International*, tinkama diskonto norma turėtų atspindėti turimą nerizikingų vertybinių popierių grąžą. Nurodydama kaip pavyzdį dešimties metų 2,1 mlrd. EUR vertės obligacijas, kurias 2005 m. birželio 7 d. (SIPS metais) Graikijos valdžios institucijos išplatino aukcione esant 3,41 % svertinei vidutinei grąžos normai, ir penkerių metų 1,68 mlrd. EUR vertės obligacijas, išplatintas aukcione vienu mėnesiu vėliau, esant 2,71 % svertinei vidutinei grąžos normai, CRA *International* nurodo apytiksliai 3 % bazinę nerizikingą palūkanų normą suėjus visiems išpirkimo terminams ⁽²⁵⁾.
- (65) Remdamasi šiomis prielaidomis, CRA *International* apskaičiavo 1 086,2 mln. EUR SIPS GDV. Priešingai KPMG apskaičiavimams (žr. 60 punktą), CRA *International* apskaičiavimuose neatsižvelgiama į OTE 2004 m. atskaitomybę jau įtrauktus 154,4 mln. EUR, nes jiems netaikomi auditoriui galiojantys apribojimai. Be to, atsižvelgiant į tai, kad pagal Graikijos bendrovių įstatymą iš visų OTE SIPS mokėjimų išskaičiuojamas bendrovių mokestis, CRA *International* apskaičiavo, kad reali SIPS GDV vertė atskaičius mokesčius yra 784,3 mln. EUR ⁽²⁶⁾.
- (66) Remdamasi minėta suma atskaičius mokesčius, CRA *International* apskaičiavo išlaidas, kurias OTE būtų patyrusi, jeigu būtų privati bendrovė. Šiuo tikslu CRA *International* darė prielaidą, kad: a) pagal *Hay Group* ataskaitoje
- padarytas išvadas, privati bendrovė įprastomis aplinkybėmis siūlytų paketą, kuris 1,5 karto viršija įstatyme nustatytą išeitinę kompensaciją, ir kad b) remiantis 2004 m. KPMG atlikto Graikijos šiuolaikinių technologijų sektoriaus kompensacijų ir išmokų tyrimo duomenimis, ši procentinė dalis būtų taikoma atlyginimams, kurie yra 33 % mažesni už mokamus OTE. Remiantis prielaida, kad OTE pasiūlytų paketą, sudarantį 150 % įstatyme nustatyto reikalavimo, tačiau su privataus sektoriaus atlyginimais, t. y. 33 % mažesniais už OTE mokamus atlyginimus, CRA *International* padarė išvadą, kad privati bendrovė (išskyrus OTE), įgyvendindama SIPS, būtų patyrusi išlaidų, kurios atskaičius mokesčius būtų 314,4 mln. EUR dydžio.
- (67) Remdamasi SIPS dabartinės vertės (DV) atskaičius mokesčius (784,3 mln. EUR) palyginimu su OTE išlaidomis, kurias ji patirtų būdama įprasta privati bendrovė (314,4 mln. EUR), CRA *International* apskaičiavo, kad OTE, įgyvendindama SIPS, papildomai patirs 469,9 mln. EUR išlaidų ⁽²⁷⁾.
- (68) Kad tyrimas būtų kuo išsamesnis, CRA *International* taip pat apskaičiavo OTE galimas patirti papildomas išlaidas pagal du scenarijus. Pirmasis scenarijus grindžiamas didesne OTE SVKK diskonto norma (7,8 %). Pagal šį scenarijų papildoma našta sumažinama iki 390,4 mln. EUR. Pagal antrąjį scenarijų daroma prielaida, kad mokesčiai neišskaičiuojami. Pagal šį scenarijų papildoma našta padidėja iki 540,2 mln. EUR, taikant OTE SVKK, ir iki 643,4 mln. EUR, taikant nerizikingą 3 % diskonto normą.
- f) *Su darbo jėga susijusių arba kitų pranašumų nebuvimas*
- (69) Remdamasi Atėnų universiteto profesoriaus Levančio atliktu tyrimu, Graikijos valdžios institucijos pabrėžia, kad OTE nepatiria jokių su darbo jėga susijusių pranašumų. Kalbant konkrečiau, Graikijos valdžios institucijos patvirtina, kad OTE nėra atleista nuo nedarbo draudimo įmokų mokėjimo ⁽²⁸⁾. Bet kuriuo atveju remdamosi sprendimu *Combis* Graikijos valdžios institucijos ginčija, kad Teisingumo Teismo tyrimas neapėmė struktūrinių pranašumų buvimo ir Komisija jų netyrė vertindama pagalbos, kurią Prancūzija suteikė EDF, suderinamumą.

⁽²⁴⁾ Tokio paties požiūrio laikėsi Graikijos valdžios institucijos savo 2005 m. lapkričio 4 d. pastabose.

⁽²⁵⁾ Šiuo atžvilgiu CRA *International* duomenys atitinka KPMG patvirtintą OTE atskaitomybę, kurią tikrindama KPMG taikė 3 % diskonto normą.

⁽²⁶⁾ Kadangi KPMG privalėjo patikrinti tik OTE sąskaitas neatskaičius mokesčių, ji neturėjo apskaičiuoti nominalios SIPS GDV atskaičius mokesčius.

⁽²⁷⁾ Šios papildomos išlaidos suskirstytos taip: OTE našta dėl nuolatinio statuso: 322,9 mln. EUR ir OTE našta dėl didesnių atlyginimų: 147,0 mln. EUR.

⁽²⁸⁾ Graikijos valdžios institucijų teigimu, OTE, kaip ir visos kitos privačios bendrovės, moka privalomąsias darbdavio nedarbo draudimo įmokas, kurias reikalaujama mokėti pagal galiojančius socialinio draudimo teisės aktus. Tai sudaro 2,76 %, o papildomus 1,33 % moka darbuotojas.

(70) Kalbant apie pranašumus, kurių OTE gali turėti dėl praecityje užimtos monopolinės padėties, Graikijos valdžios institucijos primena, kad fiksuotojo ryšio rinka buvo visiškai liberalizuota nuo 2001 m., ir OTE buvo taikomas platus *ex ante* reguliavimas pagal galiojančius teisės aktus elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų srityje. Dėl nacionalinės reguliavimo institucijos Graikijos telekomunikacijų ir pašto komisijos (EETT) OTE taikytų priemonių, susijusių su fiksuotomis rinkomis, į rinką atėjo konkurencingi alternatyvūs paslaugas teikiantys operatoriai ir dėl to OTE prarado rinkos dalį.

g) *Graikijos valdžios institucijų siūlomas įsipareigojimas*

(71) Savo atsakyme Graikijos valdžios institucijos grindžia savo apskaičiavimus OTE akcijų kaina uždarymo dieną, t. y. 2006 m. balandžio 25 d., yra 17,98 mln. EUR. Taigi 2006 m. balandžio 25 d. 4 % OTE akcijų atitiko 353 mln. EUR akcijų vertę. Todėl Graikijos valstybės įnašo į SIPS vertė nuo 2006 m. balandžio 25 d. buvo 25 % mažesnė už 469,9 mln. EUR sumą, kuri atitinka papildomas SIPS išlaidas.

(72) Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad OTE akcijų kaina Atėnų vertybinių popierių biržoje svyruoja, jeigu visa 4 % OTE akcinio kapitalo vertė viršytų papildomas OTE patiriamas išlaidas, Graikija aiškiai įsipareigoja pakeisti įstatymo Nr. 3371/2005 74 straipsnį, kad atitinkamai apribotų valstybės finansinį įnašą.

h) *Atsakymas į trečiųjų šalių pastabas*

(73) Graikijos valdžios institucijos pabrėžia, kad pagal Graikijos bendrovių įstatymo Nr. 2190/1920 34 straipsnį visuotinis susirinkimas neturi kompetencijos priimti valdymo sprendimų; tokią kompetenciją turi direktorių valdyba (OTE įstatų 9 straipsnio d punktas). Todėl SIPS buvo aptarta ir sprendimą dėl jos priėmė bendrovės direktorių valdyba, o vėliau su ja buvo supažindinti instituciniai investuotojai.

(74) Graikijos valdžios institucijos ginčija, kad pastabos dėl to, kad Graikijos valstybė kiekvienais metais padengia dalį TAP-OTE deficito, yra pagrįstos neteisingu Graikijos socialinio draudimo sistemos suvokimu. Graikijos valdžios institucijos kartoja, kad pagrindinis OTE darbuotojų pensijų fondas TAP-OTE yra savarankiškas juridinis asmuo, reglamentuojamas viešosios teisės taip pat, kaip ir kiti Graikijos pensijų fondai. Jis turi savo direktorių valdybą, administraciją, biudžetą ir finansų skyrius. Beveik visi veikiantys pensijų fondai yra reglamentuojami viešosios teisės ir yra nepriklausomi nuo bendrovių, kuriose dirba darbuotojai, yra valdomi savarankiškai ir nėra pelno siekiantys. Teisę į pensiją garantuoja Graikijos Konstitucija (25 straipsnis). Pagrindinės Graikijos socialinio draudimo sistemos ypatybės yra jos privalomas, viešas ir visuotinis pobūdis. Taigi Graikijos pensijų sistema yra pagal einamųjų išlaidų principą veikianti sistema. Įvairių viešosios teisės reglamentuojamų fondų deficitą finansuoja ne darbdaviai arba darbuotojai, o vals-

tybė, kuri turi konstitucinę pareigą garantuoti, kad visos pensijos būtų visiškai išmokėtos.

(75) Nuo 1994 iki 2001 m. nors būdama valstybės kontroliuojama privatinės teisės reglamentuojama bendrovė, visiškai nepriklausoma nuo viešosios teisės reglamentuojamo pensijų fondo TAP-OTE, *ad hoc* teisės aktais ir kolektyvinėmis darbo sutartimis OTE buvo įpareigota padengti TAP-OTE deficitą ir, vadinasi, valstybės vardu įgyvendinti tam tikros rūšies socialinio draudimo sistemą. OTE įpareigojimas padengti tokį TAP-OTE *ad hoc* deficitą dar labiau padidino jos su atlyginimais nesusijusias išlaidas, palyginti su jos konkurentais ir naujais rinkos dalyviais, ir dėl to bendrovė atsidūrė aiškiai nepalankioje padėtyje.

(76) Kalbant apie tariamus pranašumus, kuriais OTE naudojosi dėl savo ankstesnės monopolinės padėties, Graikijos valdžios institucijos pabrėžia, kad nuo 2001 m. Graikijos telekomunikacijų rinka buvo visiškai liberalizuota ir jai taikoma *ex ante* norminė nacionalinės reguliavimo institucijos EETT priežiūra. Dėl tariamai piktnaudžiaujamo OTE elgesio turėtų būti sprendžiama pagal tam tikras konkrečiam sektoriui skirtas naujų teisės aktų taisykles ir atitinkamus jų nurodymus. Graikijos valdžios institucijų atveju kompensacinių priemonių, kurios yra būdingos visiškai liberalizuotai rinkai, negali būti prašoma visiškai kitokiu būdu, t. y. valstybės priemonių, kurios yra išimtinai susijusios su darbu, vertinti kaip valstybės pagalba.

(77) Galiausiai Graikijos valdžios institucijos kaip neteisingą atmeta trečiosios šalies tvirtinimą, kad OTE yra atleista nuo reklamos mokesčio, o kitos Graikijos bendrovės privalo jį mokėti. Nors pagal įstatymo Nr. 1264/1982 19 straipsnio 2 dalį viešosios įmonės arba komunalinės tarnybos (kaip OTE) yra atleistos nuo reklamos mokesčio, visai neseniai Pirmosios instancijos administracinis teismas savo sprendime (sprendimas 9564/2005) išaiškino, kad įstatyme Nr. 1264/1982 vartojamos „viešosios paslaugos“ ir „komunalinių tarnybų“ sąvokos reiškia, kad ne tik OTE, bet ir kiekvienas telekomunikacijų operatorius yra atleistas nuo reklamos mokesčio⁽²⁹⁾, nepaisant to, ar jo statusas yra viešoji, ar privati bendrovė⁽³⁰⁾.

⁽²⁹⁾ Graikijos valdžios institucijos taip pat teigia, kad neseniai priimto įstatymo Nr. 3470/2006 24 straipsnyje aiškiai nustatyta, kad OTE ir kitiems ryšio paslaugų teikėjams nebus suteikiamas specialus statusas, pagal kurį jie įgyja teisę būti atleisti nuo reklamos mokesčio. Pagal įstatymą Nr. 1264/1982 viešosios bendrovės arba komunalinės tarnybos yra atleidžiamos nuo reklamos mokesčio tik tuo atveju, jeigu jų akcinio kapitalo absoliuti dauguma priklauso Graikijos valstybei. Atitinkamai OTE ir visi kiti telekomunikacijų paslaugų teikėjai šiuo metu privalo mokėti reklamos mokesť.

⁽³⁰⁾ Graikijos valdžios institucijos mano, kad administracinis teismas padarė išvadą, kad bendrovės priskyrimas viešajai komunalinei tarnybai nėra susijęs su jos teisiniu statusu arba teisiniu pagrindu, kuriuo remdamasi ji veikia, tačiau priklauso tik nuo jos teikiamų paslaugų pobūdžio. Todėl to teismo teigimu, visuomenei gyvybiškai svarbias prekes ir paslaugas, pavyzdžiui, telekomunikacijų, vanden tiekio ir energijos tiekimo paslaugas siūlančios įmonės yra komunalinės tarnybos.

VI. PAGALBOS VERTINIMAS

Pagalbos buvimas

- (78) EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (79) Konstatavimas, kad nacionalinė priemonė yra valstybės pagalba, reiškia, kad yra įvykdytos visos šios trys sąlygos: a) priemonę suteikė valstybė narė iš valstybinių išteklių bet kokia forma; b) pranašumas yra pasirinktinis; ir c) priemonė iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją ir padaryti įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (80) Šiuo atveju neginčijama, kad tiek, kiek valstybė siūlo perleisti TAP-OTE 4 % OTE akcijų, kaip įnašą visų bendrovės SIPS išlaidų atžvilgiu, priemonė yra susijusi su valstybiniais ištekliais. Valstybės turimi 4 % OTE akcijų yra finansinės vertės turintis turtas. Šis turtas yra perleidžiamas be jokio atlygio rinkos kaina. Dėl to priemonė yra valstybinių išteklių perdavimas.
- (81) Be to, nors tiesioginis pagalbos gavėjas yra TAP-OTE, viešosios teisės reglamentuojamas pensijų fondas, sudarantis dalį platesnės Graikijos socialinio draudimo sistemos, tikrasis pagalbos gavėjas yra OTE, nes bendrovė atleidžiama nuo dalies su nagrinėjamos SIPS susijusių socialinio draudimo išpareigojimų. Nė vienai kitai bendrovei nėra suteikiamas toks pranašumas. Todėl priemonė yra pasirinktinio pobūdžio.
- (82) Taip pat neginčijama, kad OTE, kaip valstybės mastu veikiantis tinklo operatorė, teikia elektroninių ryšių tinklo prieigą ir paslaugas, įskaitant tarptautinių elektroninių ryšių paslaugas, todėl bet kokia jai suteikta pagalba gali turėti įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (83) Tačiau dėl klausimo, ar šis valstybės įnašas suteikia pranašumą OTE, kuris iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją, Graikijos valdžios institucijos ginčija: a) kad jos veikė kaip privatus investuotojas, b) kad priemonė nesuteikia OTE pranašumo, nes ji tik kompensuoja OTE struktūrinius trūkumus, atsiradusius dėl *de facto* nuolatinio jos darbuotojų statuso ir didesnių išlaidų atlyginimams, kurias ji patiria dėl iki liberalizavimo priimtų įstatymų nustatytų reikalavimų.
- a) *Privataus investuotojo principo laikymasis*
- (84) Laikantis teismų praktikos nustatytų reikalavimų, siekiant nustatyti, ar Graikijos valdžios institucijų finansinis įnašas OTE SIPS išlaidoms padengti gali būti laikomas atitinkančiu įprastomis rinkos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo elgesį, būtina apsvarstyti, ar panašiomis aplinkybėmis valstybės dydžio privatus investuotojas būtų galėjęs suteikti panašų finansinį įnašą, konkrečiai 4 % OTE akcijų vertės įnašą⁽³¹⁾.
- (85) Šiuo atžvilgiu reikia daryti skirtumą tarp išpareigojimų, kuriuos valstybė turi prisiimti kaip bendrovės akcinio kapitalo savininkė, ir valstybės, kaip viešosios valdžios institucijos, išpareigojimų⁽³²⁾. Kadangi OTE yra akcinė bendrovė, Graikijos valstybė, kaip pagrindinės jos akcinio kapitalo dalies savininkė, būtų atsakinga už bendrovės skolas iki likvidacinės jos turto vertės. Socialinio draudimo ir kitus su darbo teise susijusius išpareigojimus paprastai vykdo pati bendrovė, o ne jos akcininkai. Be to, reikėtų pabrėžti, kad OTE nėra bendrovė, kuri šiuo metu patiria finansinių sunkumų arba kuri negali pati įvykdyti finansinių išpareigojimų, prisiimtų pagal SIPS.
- (86) Todėl į išpareigojimus, kylančius iš išlaidų, susijusių su išiešinėmis kompensacijomis, mokamomis iš anksto išieinant į pensiją, ir kitų susijusių išmokų darbuotojams mokėjimu, negali būti atsižvelgta, siekiant taikyti privataus investuotojo principą⁽³³⁾.
- (87) Be to, joks kitas akcininkas, išskyrus Graikijos valstybę, neprisidėjo prie papildomų OTE restruktūrizavimo plano išlaidų, nors planuojamas pagerėjęs OTE pelningumas turėtų turėti naudos visiems investuotojams, nedarant jokie skirtumo. Šiomis aplinkybėmis Graikijos valstybės elgesys skyrėsi nuo kitų OTE privačių investuotojų. Net jeigu speciali valstybės, kaip didžiausios akcininkės, padėtis galėtų pateisinti kitokį elgesį, paprastai tikimasi, kad, kai vienas iš bendrovės akcininkų suteikia finansinę paramą, o kiti nesuteikia paramos tokiu pačiu būdu, toks akcininkas gaus tam tikrą kompensaciją, pavyzdžiui, gaus daugiau bendrovės turto arba panašiai. Tačiau šiuo atveju valstybė negauna jokios kompensacijos, kuri viršytų visų kitų bendrovės investuotojų kompensaciją.

⁽³¹⁾ Bylos C-305/89 *Italija prieš Komisiją* (1991) Rink. p. I-1603 19 punktas.

⁽³²⁾ Sujungtų bylų C-278/92, C-279/92 ir C-280/92 *Ispanija prieš Komisiją* [1994] Rink. p. I-4103 22 punktas.

⁽³³⁾ Minėtos bylos C-305/89 22 punktas.

- (88) Tai, kad OTE akcijų kaina padidėjo nuo SIPS paskelbimo, nebūtinai reiškia, kad valstybės finansinis įnašas vien dėl šios priežasties turėtų būti laikomas atitinkančiu privataus investuotojo principą. Iš tikrųjų tikėtina, kad bet koks valstybės finansinis įnašas, skirtas pagerinti bendrovės, kurios akcijos kotiruojamos biržoje, finansinę padėtį, taip pat padidins jos akcijų kainą, nepaisant to, ar toks įnašas gali būti vertinamas kaip valstybės pagalba Sutarties 87 straipsnio 1 dalies požiūriu.
- (89) Dėl visų minėtų priežasčių reikėtų atmesti Graikijos valdžios institucijų argumentą, kad valstybės įnašas SIPS išlaidoms padengti atitinka privataus investuotojo principą.
- b) *Ekonominio pranašumo nebuvimas*
- (90) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, pagalbos sąvoka apima valstybės institucijų suteikiamus pranašumus, kurie įvairiais būdais sumažina išlaidas, paprastai įtraukiamas į įmonės biudžetą⁽³⁴⁾. Teisingumo Teismas šiuo klausimu yra pripažinęs, kad dalinis įmonei tenkančių socialinių išlaidų sumažinimas yra pagalba Sutarties 87 straipsnio 1 dalies požiūriu, jeigu ta priemone siekiama iš dalies atleisti tą įmonę nuo finansinių išlaidų, atsirandančių įprastai taikant bendrą socialinio draudimo sistemą, nesant jokio tokio atleidimo pateisinimo, remiantis tokios sistemos pobūdžiu arba bendra struktūra⁽³⁵⁾.
- (91) Graikijos valdžios institucijos ginčija, kad dalinis OTE SIPS išlaidų sumažinimas suteikia pranašumą bendrovei ir daro poveikį konkurencijai, remdamosi tuo, kad juo pašalinamas OTE struktūrinis trūkumas, ir užtikrinama, kad bendrovei bus taikomos tokios pačios ir ne tokia didelę naštą nustatančios darbo teisės nuostatos, kaip ir bet kuriai kitai Graikijos elektroninių ryšių rinkoje veikiančiai bendrovei taikomos nuostatos. Šiuo atžvilgiu Graikijos valdžios institucijos rėmėsi Pirmosios instancijos teismo priimtu sprendimu *Combus*. Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad (valstybės) priemonė, kuri buvo „nustatyta siekiant pakeisti privilegijuotą ir brangiai kainuojantį *combus* dirbančių tarnautojų statusą pagal sutartį dirbančių darbuotojų statusu, panašiu į tą, kurį turi kitų su *combus* konkuruojančių autobusų transporto įmonių darbuotojai“, nebuvo valstybės pagalba, nes „(Danijos vyriausybės) ketinimas buvo pašalinti struktūrinį *combus* trūkumą kitų privačiame sektoriuje veikiančių jos konkurentų atžvilgiu“⁽³⁶⁾.
- (92) Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad Teisingumo Teismas nepatvirtino sprendime *Combus* padarytos išvados. Tam tikruose Teisingumo Teismo sprendimuose pasisakoma prieš prielaidą, kad kompensacijos struktūriniam trūkumui pašalinti suteikimas reiškia, kad priemonė negali būti laikoma pagalba. Pagal savo nusistovėjusią praktiką Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad mastas, kuriuo priemonė yra laikoma pagalba, turi būti nustatomas pagal priemonės pasekmes, o ne pagal jos priežastis arba tikslus⁽³⁷⁾. Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad bet kokia priemonė, kuria įmonė atleidžiama nuo išlaidų, kurios paprastai yra įtraukiamos į jos biudžetą, yra valstybės pagalba⁽³⁸⁾. Teisingumo Teismas išaiškino, kad tai apima, pavyzdžiui, su darbuotojų atlyginimu susijusias išlaidas⁽³⁹⁾. Atsižvelgdamas į šiuos svarstymus, Teisingumo Teismas atmetė požiūrį, kad priemonė nesuteikia pranašumo įmonei vien todėl, kad ji kompensuoja tam tikrą trūkumą, kurį ta įmonė patyrė praeityje⁽⁴⁰⁾.
- (93) Tiesa yra tai, kad OTE taikomi darbo teisės aktai skiriasi nuo bet kuriai kitai privačiai bendrovei Graikijoje taikomų darbo teisės aktų, nes nuolatinis OTE darbuotojų statusas ir didesni jų atlyginimai negali būti pakeisti, nebent būtų priimti nauji teisės aktai, kuriais būtų išreikštas sutikimas, kurio reikalaujama iš OTE darbuotojų. Apskritai OTE taikomos darbo teisės normos padidina jos darbo ir socialinio draudimo išlaidas ir atima iš bendrovės laisvę, kuria naudojasi kitos konkuruojančios bendrovės darbo išlaidų restruktūrizavimo pagal vyraujančias rinkos sąlygas srityje.
- (94) Šiuo atžvilgiu šis atvejis turi daug panašumų su sprendime *Combus* nagrinėtu atveju. Sprendime *Combus* Danijos valstybė skyrė kompensaciją ne atitinkamai bendrovei, bet joje dirbantiems tarnautojams. Panašiai Graikijos valstybė kompensuoja ne OTE, o darbuotojų pensijų fondo pajamų praradimą dėl išankstinio išėjimo į pensiją. Kaip ir sprendime *Combus*, nuolatinis OTE darbuotojų statusas yra „privilegijuotas ir brangiai kainuojantis“ statusas, palyginti su privataus sektoriaus darbuotojų statusu. Kaip ir sprendime *Combus*, Graikijos valdžios ketinimas yra pašalinti „OTE struktūrinį trūkumą, palyginti su privačiame sektoriuje veikiančiais jos konkurentais“.

⁽³⁶⁾ Minėtos bylos T-157/01 57 punktą.

⁽³⁷⁾ Bylos 173/73 *Italija prieš Komisiją* (1974) Rink. p. 709 13 punktą; bylos C-310/85 *Deuflil* (1987) Rink. p. 901 8 punktą; bylos C-241/94 *Prancūzija prieš Komisiją* (1996) Rink. p. I-4551 20 punktą.

⁽³⁸⁾ Bylos C-387/92 *Banco Exterior* (1994) Rink. p. I-877 13 punktą; bylos C-241/94 *Prancūzija prieš Komisiją* (1996) Rink. p. I-4551 34 punktą.

⁽³⁹⁾ Bylos C-5/01 *Belgija prieš Komisiją* (2002) Rink. p. I-1191 39 punktą.

⁽⁴⁰⁾ Bylos C-30/59 *Gezamenlijke Steenkolenmijnen* [1961] Rink. p. 3 29–30 punktai; bylos 173/73 *Italija prieš Komisiją* [1974] Rink. p. 709 12–13 punktai; bylos C-241/94 *Prancūzija prieš Komisiją* [1996] Rink. p. I-4551 29 ir 35 punktai; bylos C-251/97 *Prancūzija prieš Komisiją* [1999] Rink. p. I-6639 40 ir 46–47 punktai; taip pat žr. bylos T-109/01 *Fleuren Compost* [2004] Rink. p. II-127 54 punktą.

⁽³⁴⁾ *Inter alia* žr. sprendimą byloje 30/59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš High Authority*, (1961) Rink. p. I; sprendimo byloje C-387/92 *Banco Exterior de España* (1994) Rink. p. I-877 13 punktą; sprendimo byloje C-241/94 *Prancūzija prieš Komisiją* (1996) Rink. p. I-4551 34 punktą; ir sprendimo byloje C-256/97 *DM Transport* (1999) Rink. p. I-3913 19 punktą.

⁽³⁵⁾ Bylos 173/73 *Italija prieš Komisiją* (1974) Rink. p. 709 15 punktą; tuo pačiu klausimu žr. bylos C-301/87 *Prancūzija prieš Komisiją* (1990) Rink. p. I-307 41 punktą.

- (95) Be to, kaip buvo sprendime *Combus*, valstybės išikišimu nesiekama kompensuoti arba sumažinti OTE praelyje prisiimtus išpareigojimus pensijų srityje, atsiradusius tuo laikotarpiu, kai bendrovei pradėti taikyti *sui generis* darbo teisės aktai (praelyje prisiimti išpareigojimai), tačiau juo tik siekiama sulgyinti OTE padėtį su privataus sektoriaus konkurentų padėtimi būsimų su pensijomis susijusių teisių srityje.
- (96) Šiomis aplinkybėmis Komisija taip pat pažymi, kad faktinis ir teisinis bylos kontekstas rodo daugelį ypatybių, panašių į sprendimo *Combus* aplinkybes.
- (97) Pirma, sprendime *Combus* Danijos valdžios institucijų kompensacija siekta palengvinti planuojamą bendrovės statuso pakeitimą iš viešosios į privačią bendrovę, dėl to Danijos Vyriausybė pasiūlė pinigines kompensacijas (priemokas) *Combus* darbuotojams, kurių statusas turėjo pasikeisti iš valstybės tarnautojų į pagal privačios teisės reglamentuojamas sutartis dirbančių darbuotojų statusą. Tačiau OTE tapo akcine bendrove 1994 m., ir valstybė tuo metu nesiėmė jokių tinkamų priemonių, kad bendrovei taikomos darbo teisės taisyklės būtų suderintos su įprastai akcinei bendrovei taikomomis darbo teisės taisyklėmis. Valstybė taip pat neįsikišo 2001 m., kai OTE prarado savo išimtinę teisę teikti fiksuoto balso ryšio paslaugas ir Graikijos elektroninių ryšių rinka buvo visiškai liberalizuota.
- (98) Šiuo atžvilgiu nėra neįmanoma, kad dėl didelio darbuotojų skaičiaus OTE, ypač svarbiausiais metais prieš ir iš karto po liberalizavimo, galėjo užtikrinti ir išlaikyti savo esamą dominuojančią padėtį ir toliau veikti beveik visuose elektroninių ryšių rinkos segmentuose.
- (99) Be to, kaip nurodyta 93 punkte, EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje esanti pagalbos sąvoka apima tik priemones, kurios palengvina našta, paprastai įtraukiamą į įmonės biudžetą, ir kuri turi būti laikoma ekonominiu pranašumu, kurio ji gavusi įmonė nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis ⁽⁴¹⁾.
- (100) Šiuo atžvilgiu reikėtų priminti, kad pagal teismų praktiką įmonių išlaidos, atsirandančios dėl darbdavių ir profesinių sąjungų sudarytų kolektyvinių sutarčių, kurių įmonės privalo laikytis dėl to, kad jos prisijungė prie tų sutarčių arba dėl to, kad tos sutartys joms pradėtos taikyti pagal teisės aktus, yra išlaidos, pagal savo pobūdį įtraukiamos į įmonių biudžetą ⁽⁴²⁾.
- (101) Nors, kaip pažymėta 93 punkte, OTE taikomos darbo teisės taisyklės iš tiesų yra įprastos iki šiol visoms kitoms privačioms bendrovėms Graikijoje taikomos darbo teisės išimtis, ir OTE darbuotojams garantuotas nuolatinis statusas bei dideli atlyginimai iš tiesų atsirado ne dėl laisvai sudarytos kolektyvinės sutarties, o dėl to, kad juos bendrovei nustatė pati valstybė, Komisija pažymi, kad Graikijos valdžios institucijos niekada nuo to laiko, kai OTE akcijos pradėtos kotiruoti biržoje, nenurodė, kad OTE išpareigojimai darbo teisės srityje neturėjo būti įtraukti į įprastą bendrovės biudžetą arba kad valstybė turėtų kompensuoti OTE papildomas išlaidas, patirtas dėl įstatymo nustatyto nuolatinio darbuotojų statuso arba didelių atlyginimų. Taip pat OTE vertybinių popierių vertės nustatymas buvo pagrįstas prielaida, kad dėl nuolatinio darbuotojų statuso ir didelių atlyginimų OTE patiriamos išlaidos paprastai yra įtraukiamos į OTE biudžetą.
- (102) Po šių svarstymų, išnagrinėtų kartu su sprendime *Combus* padarytomis išvadomis, paaiškėjo, kad nagrinėjama priemonė gali būti laikoma pagalba. Tačiau šiuo klausimu nereikia imtis tolesnių priemonių, nes dėl toliau išsamiai nurodytų priežasčių priemonė bet kuriuo atveju yra suderinama su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

VII. PAGALBOS SUDERINAMUMAS SU BENDRAJA RINKA

- (103) Komisija pažymi, kad planuojamas valstybės įnašas, skirtas kompensuoti OTE SIPS išlaidas, sudaro platesnio Graikijos valdžios institucijų plano restruktūrizuoti OTE taikomą darbo tvarką dalis, siekiant garantuoti jos ilgalaikį gyvybingumą ir pagerinti elektroninių ryšių rinkos veikimą. Todėl SIPS yra būtinas tolesnio OTE privatizavimo žingsnis.
- (104) Todėl Komisija mano, kad priemonės suderinamumo su bendrąja rinka vertinimas turi būti tiesiogiai pagrįstas EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, kuriame nurodyta, kad „pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jeigu ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“, gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka.
- (105) Tam, kad pagalbos priemonė būtų laikoma suderinama su bendrąja rinka dėl to, kad ji skatina ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrą, ji turi gerinti ekonominės veiklos vykdymo būdą. Pagalba yra suderinama pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą tik tuo atveju, jeigu ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui. Vertindama Komisija kreipia ypatingą dėmesį į būtinumo ir proporcingumo kriterijus ⁽⁴³⁾.

⁽⁴¹⁾ Bylos 173/73 *Italija prieš Komisiją* (1974) Rink. p. 709 26 punktas; bylos C-387/92 *Banco Exterior de España* (1994) Rink. p. I-877 12 ir 13 punktai; ir bylos C-280/00 *Altmark Trams ir Regierungspräsidium Magdeburg* (2003) Rink. p. I-9919 84 punktas ir joje minėti sprendimai.

⁽⁴²⁾ Bylos C-482/99 *Prancūzija prieš Komisiją* (2002) Rink. p. I-4397 40 punktas.

⁽⁴³⁾ Bylos T-187/99 *Agrana Zucker und Stärke AG prieš Komisiją* (2001) Rink. p. I-1587 74 punktas.

a) Priemonė atitinka bendrą interesą

- (106) Dėl OTE atleidimo nuo papildomų išlaidų, kurias ji, kaip buvusi valstybės įmonė, patiria dėl nuolatinio darbuotojų statuso ir didelių jų atlyginimų, priemonės, apie kurią pranešta, bendrovė galės laisvai veikti visiškai liberalizuotoje elektroninių ryšių rinkoje ir padaryti atitinkamus pakeitimus, kad prisitaiktų prie rinkos ir kitų technologinių pokyčių, kurie turi įtakos bendrovės ilgalaikiam gyvybingumui.
- (107) Visų pirma OTE darbuotojų skaičiaus sumažinimas maždaug vienu trečdaliu taikant SIPS, kartu gavus OTE darbuotojų sutikimą netaikyti nuolatinio statuso būsimiems darbuotojams, vietoj to OTE pasiūlant išankstinių pensijų paketą, yra pagrindiniai visų OTE restruktūrizavimo operacijų komponentai, kurie turėtų užtikrinti bendrovės pelningumą, veiksmingas operacijas ir tolesnį privatizavimą. Iki šiol OTE darbuotojų nuolatinis statusas, pernelyg didelis jų skaičius ir jiems taikoma fiksuotų atlyginimų tvarka yra svarbiausios kliūtys toliau bendrovę privatizuoti ir Graikijos valstybei pasitraukti iš OTE.
- (108) Tebevykstantis OTE pertvarkymas iš buvusios monopolinės bendrovės į bendrovę, kuriai būtų taikomi tokie patys teisės aktai, kaip ir bet kuriam kitam privačiam Graikijos operatoriui, Graikijos valstybei vėliau atsisakant bendrovės kontrolės, gerina Graikijos elektroninių ryšių rinkos veikimą, mažina patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos kliūtis⁽⁴⁴⁾ ir yra naudingas galutiniams naudotojams ilgalaikiu laikotarpiu.
- (109) Todėl planuojamas Graikijos valstybės finansinis įnašas, skirtas padengti SIPS išlaidas, atitinka bendrą interesą.

b) Pagalba yra tinkama priemonė

- (110) Pradėjusi oficialų tyrimą, Komisija nurodė tam tikras išlygas, susijusias su dabartinės SIPS būtinumu, palyginti su kitomis ankstesnėmis OTE visiškai finansuotomis SIPS.

⁽⁴⁴⁾ Šios kliūtys atsiranda dėl to, kad iki šiol patekti į Graikijos elektroninių ryšių rinką įsigijus OTE neleidžia ypač nelanksčios OTE taikomos darbo sąlygos ir tai, kad OTE darbuotojams taikomas *de facto* nuolatinis statusas, dėl kurio kitos įmonių grupės negali perimti OTE. Kita vertus, ir dėl tų pačių priežasčių, pasitraukimas iš rinkos, valstybei atsisakius OTE kontrolės, šiuo metu atrodo pernelyg mažai tikėtinas.

- (111) Visų pirma tyrimas parodė, kad nuo 1996 iki 2004 m. OTE leido 8 173 darbuotojams iš anksto išeiti į pensiją. Tačiau šios mažesnės metinės SIPS (vidutiniškai 900 darbuotojų per metus) buvo siūlomos tik tiems darbuotojams, kurie jau buvo įgiję teisę į pensiją, bet galėjo toliau dirbti, kol bus įvykdytos privalomo išėjimo į pensiją sąlygos⁽⁴⁵⁾. Atitinkamai šios buvusios SIPS nepripažino jokio „fiktyvaus“ jose dalyvaujančių darbuotojų stažo, ir todėl jų negalima lyginti su dabartine SIPS jų struktūros ir taikymo srities požiūriu. Šiuo atžvilgiu ankstesnės OTE įgyvendintos SIPS nesiskyrė nuo lygiaverčių kitų privačių bendrovių įgyvendintų SIPS arba OTE dabartinės „įprastinės“ SIPS⁽⁴⁶⁾.

- (112) Šiuo atveju SIPS, kuria būtų siūloma vien išankstinis išėjimas į pensiją tik teisę į pensiją įgijusiems darbuotojams, bet kuriems dar nesuejo privalomas amžius, nebūtų nulėmusi didžiausio įmanomo darbuotojų dalyvavimo, nes tam tikras skaičius reikalavimus atitinkančių darbuotojų vis tiek būtų pageidavę toliau dirbti, kad gautų didžiausią įmanomą pensiją⁽⁴⁷⁾.

- (113) Šiomis aplinkybėmis OTE sprendimas pripažinti ne daugiau kaip septynerius „fiktyvaus“ stažo metus visiems darbuotojams, kurie privalėtų išeiti į pensiją 2005–2012 m., taigi pasiūlyti jiems galimybę iš anksto išeiti į pensiją bei gauti visą pensiją, atrodo, buvo vienintelis būdas, kurį pritaikius būtų buvę galima laiku atleisti gana daug darbuotojų. Valstybės tarnautojai prilygstantį statusą turintis darbuotojas nuspręstų išeiti iš bendrovės tik tuo atveju, jeigu darbdavys pasiūlytų tinkamas skatinamąsias priemones šiuo atžvilgiu. Todėl OTE privalėjo pasiūlyti bent jau adekvačiai kompensuoti tą ekonominę naudą, kurią darbuotojas ir toliau gautų, jeigu ir toliau išlaikytų nuolatinio darbuotojo statusą. Vėlesnis sėkmingas SIPS veikimas (dalyvavo apie 91 % reikalavimus atitinkančių darbuotojų) patvirtina, kad tolesnės OTE savo darbuotojams siūlomos skatinimo priemonės, pripažįstant „fiktyvų“ stažą, yra tinkamos.

⁽⁴⁵⁾ Pavyzdžiui, 30 metų stažą turintys darbuotojai (įgiję teisę į pensiją) galėtų toliau dirbti iki kol jiems sukaks 58 metai arba iki kol jie įgis 35 metų stažą, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta pirmiau. Tokie darbuotojai pasirinktų toliau dirbti, kol privalės išeiti į pensiją, stengdamiesi padidinti savo pensijos apskaičiavimo bazę. Kaip pažymėjo Graikijos valdžios institucijos, atlyginimai auga sparčiau nei pensijos, ir OTE darbuotojai paprastai pageidauja toliau dirbti bendrovėje, nes pensijos yra apskaičiuojamos pagal paskutinį atlyginimą.

⁽⁴⁶⁾ Kaip minėta 56 punkte, įprastinė SIPS taikoma tik tiems darbuotojams, kurie jau yra įgiję teisę į pensiją, bet kurie dar neatitinka privalomo išėjimo į pensiją sąlygų. Pagal įprastinę SIPS „fiktyvus“ stažas nėra skaičiuojamas ir todėl jos išlaidų nepadengia Graikijos valstybės įnašas.

⁽⁴⁷⁾ Žr. 34 išnašą.

- (114) OTE negalėjo pradėti taikyti kitų ne taip brangiai kainuojančių priemonių, pavyzdžiui, etatų mažinimo plano, nes OTE darbuotojai būtų turėję sutikti prarasti nuolatinį užtikrintą statusą ir už tai gauti mažesnę išieitinę kompensaciją. Ji taip pat negalėjo atgaline data panaikinti nuolatinio savo darbuotojų statuso, kad galėtų įgyvendinti privalomą etatų mažinimo planą, nes, kaip paaiškino Graikijos valdžios institucijos, dėl tokios galimybės kiltų labai rimtų teisinių ir konstitucinių klausimų, dėl kurių visas OTE restruktūrizavimas būtų netekęs prasmės.
- (115) Be to, šią bylą galima būtų kaip analogiją palyginti su Komisijos komunikatu dėl per didelių energetikos sektoriaus sąnaudų ⁽⁴⁸⁾. Per didelės sąnaudos atsiranda tada, kai dominuojantis operatorius toliau patiria išlaidų, susijusių su jo, kaip dominuojančio tiekėjo, statusu, tačiau nebegali tų išlaidų padengti, nes liberalizavus rinką, ją jau aptarnauja nauji konkurentai.
- (116) Taigi Graikijos valstybės įnašas į SIPS pagal analogiją galėtų būti vertinamas panašiai, kaip ir kompensacija už pernelyg dideles išlaidas, dėl šių priežasčių. Specialus nuolatinis OTE darbuotojų statusas yra susijęs su ankstesne monopoline padėtimi, kai rinkta dar nebuvo liberalizuota. Kol OTE veikė monopolinėje aplinkoje, dėl šio specialaus režimo nebuvo kilę jokių sunkumų. OTE patyrė didesnių išlaidų, palyginti su kitomis bendrovėmis, tačiau ji buvo apsaugota nuo bet kokios konkurencijos pramonėje. Liberalizavus Graikijos telekomunikacijų rinką, ši speciali darbuotojams taikoma tvarka laipsniškai tapo našta OTE ir darė poveikį jos konkurencingumui. Specialus nuolatinis darbuotojų statusas, t. y. valstybės tarnautojui prilygstantis statusas, yra papildoma išlaidų našta OTE, kurios nepatiria jos konkurentai ⁽⁴⁹⁾.
- (117) Todėl Graikijos valdžios institucijų sprendimas finansuoti SIPS išlaidas, patiriamas dėl nuolatinio OTE darbuotojų statuso ir didelių atlyginimų, atitinka būtinumo reikalavimą, nes jis leidžia OTE restruktūrizuoti savo veiklą taip pat, kaip tai būtų padariusi privati bendrovė, nepatirdama papildomų išlaidų, susijusių su laikotarpiu iki liberalizavimo.
- c) *Proporcingumas*
- (118) Valstybės įnašas kompensuoja tik su nuolatinio darbuotojų statusu ir dideliais atlyginimais susijusias OTE išlaidas, atsirandančias dėl papildomo „fiktyvaus“ stažo, pripažįstamo darbuotojams, kuriems suėjęs privalomasis pensinis amžius 2005–2012 m. Visų pirma Graikijos valstybė nesikiša, kad padėtų finansuoti dabartinius OTE išpareigojimus pensijų srityje arba padengti bet kokios rūšies pensijų deficitą, kurį turėjo padengti pati bendrovė. Praeityje OTE sumokėjo visas darbdavio įmokas TAP-OTE, taip pat apmoka visas SIPS išlaidas, susidariusias iki tos dienos, kai SIPS bus pradėta įgyvendinti, išskyrus išlaidas, kurių neturėtų padengti privati bendrovė, jeigu privalėtų imtis panašių priemonių, siekdama sumažinti savo darbuotojų skaičių.
- (119) Taigi Graikijos valstybė perleidžia 4 % savo OTE akcijų pensijų fondui, kad finansuotų SIPS išlaidas, patiriamas dėl to, kad dalyvavimo SIPS reikalavimus atitinkančių asmenų pensijos yra apskaičiuojamos ne pagal jų faktinio išėjimo iš darbo metus, o pagal metus, kuriais jie būtų išėję į pensiją, jeigu būtų pasinaudoję visais jų nuolatinio statuso teikiamais pranašumais. Kitaip tariant, valstybė iš esmės finansuoja būsimas darbdavio ir darbuotojo pensijas, atitinkančias „fiktyvų“ stažą, kurį įgyja SIPS pasiūlymu pasinaudojantys asmenys.
- (120) Valstybės įnašas taip pat turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į platesnį OTE administracijos ir jos darbuotojų sudarytą susitarimą, pagal kurį mainais už dosnias skatinamąsias priemones iš anksto išeinant į pensiją, OTE darbuotojai sutiko netaikyti nuolatinio statuso būsimiems darbuotojams. Jeigu būsimų OTE darbuotojų statusas išliktų nepakitęs, valstybės įnašas nebūtų turėjęs jokio poveikio bendrovės ilgalaikiam gyvybingumui, nes visi ateityje į darbą priimti darbuotojai neleistų per trumpą laiką sutaupyti lėšų, kurias OTE realizuotų per SIPS.
- (121) Proporcingas nagrinėjamos pagalbos pobūdis taip pat priklauso nuo to, ar a) Graikijos valdžios institucijos tinkamai apskaičiavo papildomas išlaidas, kurias OTE turės patirti dėl nuolatinio darbuotojų statuso ir didelių fiksuotų atlyginimų darbuotojams, pasinaudojantiems SIPS pasiūlymo teikiamais pranašumais, ir b) ar valstybės įnašu OTE nėra suteikiama pernelyg didelė kompensacija.

⁽⁴⁸⁾ Žr. 17 išnašą.

⁽⁴⁹⁾ Taip pat reikėtų remtis Komisijos sprendimu *EDF* byloje (žr. 16 išnašą). *EDF* byloje Komisija pripažino, kad priemonė, kuria Prancūzijos valstybė atleido Prancūzijos elektros ir dujų sektoriaus įmones nuo prievolės išmokėti tam tikras pensijas, į kurias darbuotojai įgijo teisę praeityje, tuo metu, kai bendrovės veikė teisinės monopolijos sąlygomis. Komisija manė, kad tuo metu bendrovės buvo apsaugotos nuo bet kokios konkurencijos pramonėje ir todėl galėjo išpareigoti išmokėti didesnes pensijas, nepatirdamos jokių didelių ekonominių nuostolių. Komisija pripažino, kad šios įmonės patyrė daug sunkumų dėl šių „praeityje prisiimtų išpareigojimų“, konkuruodamos su kitomis elektros arba dujų sektoriaus įmonėmis, nepatiriančiomis tokių pačių išlaidų, susijusių su praeitimi (sprendimo 143 punktas). Komisija manė, kad pagalba, suteikta „siekiant tokio sektoriaus reorganizavimo“, yra būtina ir proporcinga, nes kiti sektoriaus reformos aspektai nebuvo susiję su jokia valstybės pagalba (sprendimo 146 punktas). Nors šioje byloje Graikijos valstybė nekompenso OTE jos praeityje prisiimtų išpareigojimų pensijų srityje ir priemone nesiekiami platesnio sektoriaus reorganizavimo, *EDF* nustatyti principai yra taikomi kaip analogija.

i) Papildomos OTE išlaidos

- (122) Remiantis išsamia Graikijos valdžios institucijų pateikta informacija, nominalios SIPS išlaidos, kurias patvirtino KPMG, patvirtinusi OTE 2005 m. TFAS finansinę atskaitomybę, yra 1 161,8 mln. EUR.
- (123) Remiantis CRA *International* atliktu tyrimu (žr. 65 punktą), SIPS GDV yra 1 086,2 mln. EUR. Atsižvelgiant į OTE mokesčių lengvatas, atsirandančias padarius su bendrovių mokesčiu susijusius atskaitymus, CRA *International* apskaičiavo, kad atskaičius mokesčius, SIPS GDV yra 784,3 mln. EUR.
- (124) CRA *International* grindė savo GDV apskaičiavimus 3 % diskonto norma, o tai atitinka nerizikingų vertybinių popierių grąžą. Šis požiūris skiriasi nuo 2005 m. lapkričio mėn. Graikijos valdžios institucijų pateiktose pastabose išreikšto požiūrio, pagrįsto OTE SVKK ir kuris buvo 7,8 %. CRA *International* neneigia, kad SVKK galima naudoti kaip diskonto normą. Tačiau ji mano, kad naudojant SVKK, atsižvelgiama į įprastinę riziką, kurią, vykdydama savo veiklą, patiria bendrovė, tačiau šiuo atveju atlyginimų ir pensijų mokėjimui OTE darbuotojams nėra būdingas joks netikrumas, nes atlyginimai skaičiuojami pagal griežtą atlyginimų skalę ir jų kasmetinis koregavimas „aukštyr“ nėra susietas su OTE ekonominiu rezultatyvumu. Tačiau, siekdama išsamumo, CRA *International* taip pat apskaičiuoja SIPS GDV, remdamasi OTE SVKK, ir daro išvadą, kad SIPS GDV yra 704,8 mln. EUR.
- (125) Komisija mano, kad OTE SVKK pagrįstas vertinimas (7,8 %) atitinka bendrą praktiką šioje srityje (tai pripažino ir pati CRA *International*) ir ankstesnes Graikijos valdžios institucijų pastabas. Atitinkamai SIPS GDV turėtų būti 704,8 mln. EUR.
- (126) Remiantis prielaida, kad OTE galėtų pasiūlyti išankstinių pensijų paketą, sudarantį 150 % teisės aktuose nustatytos išeitinės kompensacijos, tačiau mokėdama privataus sektoriaus atlyginimus (kitais tariant, 33 % mažesnius atlyginimus, nei mokami OTE), CRA *International* daro išvadą, kad tokios sistemos GDV būtų 314,4 mln. EUR. Darytina išvada, kad OTE patiriama papildoma našta yra 390,4 mln. EUR (704,8 mln. EUR – 314,4 mln. EUR = 390,4 mln. EUR).
- (127) Oficialaus tyrimo pradžioje Komisija paprašė Graikijos valdžios institucijų pateikti įrodymų, kad privačios bendrovės būtų pasiūliusios išeitinių kompensacijų paketus, sudarančius 150 % teisės aktuose nustatytos minimalios

kompensacijos. Graikijos valdžios institucijos pateikė *Hay Group* parengtą ataskaitą (žr. 61 punktą), kurioje apklausus 40 Graikijoje veikiančių bendrovių ir surinkus iš jų informaciją, buvo padaryta išvada, kad, nors ES nebuvo į OTE SIPS panašios sistemos, vidutiniškai privačių bendrovių siūlomas išeitinių kompensacijų paketas 51–62 m. darbuotojams (tai yra dauguma OTE darbuotojų, dalyvaujančių SIPS), sudarė 150 % teisės aktuose numatytos minimalios kompensacijos. Išnagrinėjusi atitinkamą informaciją, kurią pateikė Graikijos valdžios institucijos, Komisija neturi priežasčių abejoti *Hay* ataskaitos išvadų pagrįstumu.

- (128) Todėl CRA *International* apskaičiuota papildoma OTE našta (390,4 mln. EUR), remiantis 1,5 daugikliu, kuris buvo pasiūlytas *Hay* ataskaitoje, turėtų būti pripažinta pagrįsta.
- (129) Kitas klausimas, į kurį reikia atsakyti, yra tas, ar Graikijos valstybės įnašas viršija papildomą 390,4 mln. EUR dydžio OTE našta.

ii) Graikijos valstybės įnašo vertė

- (130) Pagal įstatymo Nr. 3371/2005 74 straipsnio 4 dalies a punktą Graikijos valdžios institucijos skiria TAP-OTE 4 % OTE akcinio kapitalo. Graikijos valstybės įnašas į SIPS apskaičiuojamas padauginant visą OTE akcijų skaičių (490 582 879) iš 4 % ir Atėnų vertybinių popierių biržoje kotiruojamų OTE akcijų uždarymo kainos⁽⁵⁰⁾.
- (131) Įstatymo Nr. 3371/2005 paskelbimo dieną (2005 m. liepos 14 d.) OTE akcijų uždarymo kaina buvo 16,35 EUR. Tą dieną valstybės įnašas buvo apytikriai 315 mln. EUR. Nuo tada OTE akcijų kaina laipsniškai kilo ir svyravo nuo 23 EUR 2007 m. sausio mėn. viduryje iki 21 EUR 2007 m. vasario 27 d. Taigi 2007 m. vasario 27 d. Graikijos valstybės turimų 4 % OTE akcijų vertė buvo apytikriai 410 089 618 EUR.
- (132) Graikijos valstybės įnašo vertė tą dieną buvo didesnė už papildomos OTE naštos sumą (390,4 mln. EUR).
- (133) Savo atsakyme, pateiktame pradėjus oficialų tyrimą, atsižvelgdamos į tai, kad yra neįmanoma nuspėti būsimos OTE akcijų uždarymo kainos, Graikijos valdžios institucijos oficialiai išipareigojo panaikinti įstatymą Nr. 3371/2005, jeigu 4 % akcijų vertė viršys 390,4 mln. EUR sumą jų perleidimo pensijų fondui dieną, ir imtis visų kitų būtinų priemonių užtikrinti, kad TAP-OTE perleistinių akcijų vertė neviršytų 390,4 mln. EUR.

⁽⁵⁰⁾ T. y. 19 623 315,16 x OTE akcijų kaina.

(134) Atitinkamai Komisijos vertinimas šioje byloje yra pagrįstas Graikijos prisiimtu įsipareigojimu, kad jos numatomas įnašas į TAP-OTE nebus didesnis kaip 390,4 mln. EUR suma, atitinkanti papildomas OTE SIPS išlaidas, ir kad prireikus ji taip pat panaikins įstatymą Nr. 3371/2005.

1. Kiti pranašumai

(135) Pradėjusi oficialų tyrimą, Komisija pažymėjo, kad dėl specialaus jos darbuotojų statuso OTE patiriamos papildomos išlaidos nebūtinai pateisintų valstybės įnašą, atsižvelgiant į tai, kad OTE galėjo ir vis dar gali turėti naudos iš kitų pranašumų, dėl kurių SIPS išlaidos yra neutralizuojamos (žr. 47 punktą). Tokių pranašumų gali atsirasti dėl specialaus OTE darbuotojų statuso apskritai arba specialių intervencijų, dėl kurių OTE išlaidos darbuotojams taptų mažesnės už bendrovių, kurioms taikomi įprasti darbo teisės aktai, išlaidas darbuotojams, pavyzdžiui, atleidžiant nuo nedarbo įmokų arba įsipareigojimų pensijų srityje. OTE taip pat gali gauti naudos dėl savo buvusios monopolinės padėties, kuri kompensuotų trūkumus, atsirandančius dėl papildomų SIPS išlaidų (visų pirma kalbant apie jos fiksuotojo ryšio tinklą).

a) Su darbo teise susiję pranašumai

(136) Dabar Komisija mano, kad priemonių, kuriomis siekiama kompensuoti buvusio monopolininko papildomas išlaidas, atsiradusias laikotarpiu, kai atitinkama bendrovė užėmė monopolinę padėtį, suderinamumo vertinimas pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą turėtų apimti tik nagrinėjimą, ar bendrovė gavo ir ar vis dar gauna naudos dėl kitų panašaus pobūdžio pranašumų (pavyzdžiui, kaip šioje byloje, kitų su darbo teise susijusių OTE turimų pranašumų), kurie gali neutralizuoti nagrinėjamas išlaidas.

(137) Šiuo atžvilgiu prof. Levančio parengtoje ataskaitoje, kurią užsakė Graikijos valstybė, daroma išvada, kad OTE nepatiria jokių su darbo teise susijusių pranašumų, o kitais požiūriais OTE taikomi bendri darbo teisės aktai, kaip ir bet kuriai kitai akcinei bendrovei. Be to, Graikijos valdžios institucijos patvirtino, kaip to prašė Komisija oficialaus tyrimo pradžioje, kad OTE, kaip ir bet kuris kitas darbdavys Graikijoje, pagal galiojančius socialinio draudimo teisės aktus privalo mokėti nedarbo draudimo įmokas.

(138) Pradėjusi oficialų tyrimą, Komisija taip pat klausė, ar OTE praeityje buvo atleista nuo su pensijomis susijusių įsipareigojimų. Pagal Graikijos valdžios institucijų pateiktą

informaciją, OTE, kaip darbdavė, niekada nebuvo atleista nuo su pensijomis susijusių įsipareigojimų⁽⁵¹⁾.

b) Su konkurencija susiję pranašumai

(139) Komisija mano, kad klausimas, ar taip pat reikėtų atsižvelgti į kitus pranašumus, atsirandančius dėl buvusios atitinkamos įmonės monopolinės padėties, iš esmės priklauso nuo to, ar atitinkama rinka buvo visiškai liberalizuota, t. y. ar yra atitinkama teisinė arba norminė bazė, užtikrinanti, kad buvęs monopolininkas nebeturi išimtinių arba specialių teisių arba kitų privilegijų, ir kad faktiniai arba galimi konkurencijos iškraipymai gali būti veiksmingai pašalinti taikant esamas *ex ante* reguliavimo priemones ir (arba) *ex post* taikant atitinkamas konkurencijos teisės nuostatas.

(140) Šiuo atžvilgiu savo pastabose trečioji šalis labiausiai pabrėžė tariamai antikonkurencinį OTE elgesį fiksuotojo ryšio rinkoje ir tariamą nacionalinės reguliavimo institucijos pareigų nevykdymą.

(141) Komisija pažymi, kad pagal 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pamatinė direktyva)⁽⁵²⁾ nacionalinė reguliavimo institucija jau pripažino OTE turinčia didelę įtaką rinkoje visose fiksuotojo ryšio rinkose, įtrauktose į Komisijos rekomendaciją dėl atitinkamų rinkų. Dėl to OTE šiuo metu taikomos tam tikros integruotos *ex ante* reguliavimo priemonės ir didmeniniu, ir mažmeniniu lygmeniu. Visų pirma OTE šiuo metu privalo tretiesiems asmenims: a) suteikti didmeninę prieigą prie jos fiksuotojo tinklo; b) leisti pasirinkti ir iš anksto pasirinkti operatorių; c) suteikti tranzito paslaugas ir visą komplektą tinklo paslaugų, atitinkančių sąžiningumo, protingumo ir savalaikiškumo principus. Kaip didelę įtaką fiksuotojo ryšio rinkoje turinti operatorė, OTE taip pat privalo laikytis nediskriminavimo, skaidrumo, apskaitos atskyrimo ir audito įsipareigojimų ir jai yra taikomas kainų kontrolės

⁽⁵¹⁾ Priešingai, daugeliu teisės aktų, priimtų 1994–2001 m. (įstatymai Nr. 2257/1994, 2768/1999, 2843/2000 ir 2937/2001) Graikijos valstybė reikalavo, kad OTE atliktų tam tikrus *ad hoc* (fiksuotus) mokėjimus TAP-OTE, kad būtų padengtas pensijų fondo veiklos deficitas. Kalbant konkrečiau, 2001 m. OTE buvo įpareigota pagal įstatymą sumokėti vienkartinę 120 mlrd. GRD sumą (apie 4 mlrd. EUR), kad padengtų 2002–2011 m. TAP-OTE deficitą. Kadangi OTE neturėjo pareigos užtikrinti TAP-OTE gyvybingumo, šie mokėjimai gerokai viršijo OTE, kaip darbdavio, pensijų įmokas.

⁽⁵²⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 33.

ir išlaidų apskaitos įpareigojimas, remiantis ilgalaikėmis vidutinėmis papildomomis sąnaudomis, atsižvelgiant į einamąsias turto išlaidas⁽⁵³⁾. Šios priemonės taip pat taikomos reguliuojant nuomojamų ryšio linijų rinkas⁽⁵⁴⁾ ir plačiosios dažnių juostos didmeninės prieigos rinką⁽⁵⁵⁾. Be to, NRI nustatė OTE atsietos vietinės linijos (AVL) kainas, kurios šiuo metu yra mažiausios ES.

(142) Apskritai įvairiais OTE nustatytais išlaidų apskaitos ir apskaitos atskyrimo įpareigojimais siekiama užtikrinti, kad OTE, kaip buvusi monopolininkė, neįgytų pranašumo, dėl kurio rinkoje būtų pakenkta konkurencijai arba ji būtų iškraipyta⁽⁵⁶⁾.

(143) Komisija toliau pažymi, kad, pradėjus oficialų tyrimą, NRI taip pat ėmėsi tam tikrų *ex post* priemonių OTE atžvilgiu dėl galiojančios norminės bazės arba konkurencijos teisės nuostatų pažeidimų⁽⁵⁷⁾.

(144) Atsižvelgiant į pateiktus svarstymus, darytina išvada, kad galiojanti sektorinė norminė bazė jau dideliu mastu užtikrina tinkamą elektroninių ryšių rinkos veikimą ir kad OTE neįgyja pranašumų, susijusių su jos buvusia monopoline padėtimi, kurie nebūtų sureguliuoti norminės

⁽⁵³⁾ Žr. Komisijos sprendimus (Nėra pastabų) byloje EL/2006/0493: skambučių kilmė viešajame telefono tinkle, teikiamame fiksuotoje vietovėje, byloje EL/2006/0494: skambučių kilmė individualiuose viešuosiuose telefono tinkluose, teikiamuose fiksuotose vietovėse, ir byloje EL/2006/0495: tranzito paslaugos fiksuoto viešojo telefono ryšio tinkle. http://circa.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/library?l=/ellda/adopted_measures&vm=detailed&sb=Title

⁽⁵⁴⁾ Komisijos sprendimas (Nėra pastabų) byloje EL/2006/0372: didmeninė plačiosios dažnių juostos prieiga Graikijoje.

⁽⁵⁵⁾ Komisijos sprendimas (Nėra pastabų) byloje EL/2006/0491: minimalus nuomojamų ryšio linijų kompleksas Graikijoje.

⁽⁵⁶⁾ Pagal Direktyvos 2002/21/EB 7 straipsnio 3 dalį Komisija taip pat išnagrinėjo minėtus sprendimus ir priemones, kurias OTE taikė reguliavimo institucija, ir neišreiškė jokių rimtų abejonių dėl jų suderinamumo su Bendrijos teise ir visų pirma su pamatinės direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytais tikslais, įskaitant nacionalinių reguliavimo institucijų įpareigojimą užtikrinti, pasinaudojant savo įgaliojimais priimti sprendimus, „kad elektroninių ryšių rinkoje nebūtų iškraipoma arba apribojama konkurencija“.

⁽⁵⁷⁾ Taigi 2006 m. lapkričio 29 d. reguliavimo institucija skyrė OTE 3 mln. EUR baudą, iš kurių 1 000 000 EUR skirta už galiojančios norminės bazės pažeidimą (išankstinis operatoriaus pasirinkimas) ir 2 000 000 EUR – už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi (atsakymas suteikti tinklo prieigą, rinkos galios svertai ir piktnaudžiavimas ekonominės priklausomybės santykiais). Galiausiai 2007 m. kovo 2 d., taikydama įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus procedūrą, reguliavimo institucija, gavusi kelių alternatyvių paslaugų teikėjų, kuriems OTE grasino nutraukti jungtį remdamasi tuo, kad šie teikėjai tariamai buvo skolingi OTE dideles sumas, prašymus, priėmė du laikinus išakymus. Šia priemone OTE laikinai uždrausta trikdyti jungtį, kol institucija priims sprendimą dėl to, ar OTE reikalavimai yra pagrįsti, vadovaujantis ginčo sprendimo procedūra pagal galiojančią norminę bazę. Žr. 2007 m. kovo 2 d. EETT spaudos pranešimą.

bazės, ir bet kuriuo atveju Komisija nenustatė ir trečioji šalis nenurodė jokių panašių pranašumų, kuriuos galima būtų įvertinti kiekybiškai.

c) OTE atleidimas nuo reklamos mokesčio

(145) Savo pastabose trečioji šalis teigė, kad OTE yra atleista nuo reklamos mokesčio, kurį kitos bendrovės privalo mokėti už kiekvieną reklaminį skelbimą bet kurioje priemonėje. Komisija mano, kad iš esmės tokios priemonės turėtų būti išnagrinėtos atskirai, o ne pagal šią procedūrą. Komisijai yra priimtina tai, kad bet kuriuo atveju atleidimas nesuteikė OTE jokio pranašumo⁽⁵⁸⁾.

2. Baigiamosios pastabos

(146) Iš to, kas nurodyta, darytina išvada, kad tiek, kiek planuojamas Graikijos valstybės įnašas 390 mln. EUR dydžio OTE SIPS išlaidoms kompensuoti, neviršija OTE papildomos naštos, kurią ji patiria dėl nuolatinio jos darbuotojų statuso ir didelių jų atlyginimų, jis yra pagalbos priemonė, kuria būtinu ir proporcingu būdu siekiama bendro intereso tikslo, nedarant neigiamo poveikio prekybos sąlygoms. Todėl jis yra suderinamas su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu.

VIII. IŠVADA

(147) Reikėtų pabrėžti, kad šis sprendimas buvo parengtas remiantis aiškiu Graikijos valdžios institucijų prisiimtu įsipareigojimu, kad jos panaikins įstatymą Nr. 3371/2005, jeigu jų turimų 4 % OTE akcijų perleidimo TAP-OTE dieną perleistų akcijų vertė bus didesnė už OTE SIPS papildomas išlaidas, kurių dydį Komisija patikrino ir pripažino. Todėl Komisija padarė išvadą, kad OTE SIPS papildomos išlaidos, patirtos dėl darbuotojų nuolatinio statuso ir didelių fiksuotų jos darbuotojų atlyginimų, yra 390,4 mln. EUR.

⁽⁵⁸⁾ Kaip patvirtino Graikijos valdžios institucijos, net jeigu tiesa yra tai, kad praeityje OTE nemokėjo mokesčio, ji visada buvo tokioje pačioje padėtyje, kaip ir jos konkurentai, nes pagal Graikijos įstatymus nė vienas telekomunikacijų paslaugos teikėjas neprivalėjo mokėti mokesčio. Pagal įstatymo Nr. 1264/1982 19 straipsnio 2 dalį valstybės įmonės arba komunalinės tarnybos atleidžiamos nuo reklamos mokesčio. 2005 m. Pirmosios instancijos administracinis teismas (sprendimas Nr. 9564/2005) nusprendė, kad įstatyme Nr. 1264/1982 vartojamos „viešosios paslaugos“ ir „komunalinių tarnybų“ sąvokos turėtų būti aiškinamos kaip reiškiančios, kad bet koks licencijuotas telekomunikacijų operatorius, teikiantis telekomunikacijų paslaugas, yra atleidžiamas nuo reklamos mokesčio, nepaisant to, ar jis yra vieša, ar privati bendrovė. Todėl dėl šio atleidimo nuo mokesčio OTE neatsidūrė palankesnėje padėtyje nei jos konkurentai.

(148) Remdamasi minėtu įsipareigojimu, Komisija daro išvadą, kad priemonė, apie kurią buvo pranešta, išnagrinėta atsižvelgiant į atitinkamą teismų praktiką, įskaitant sprendimą *Combust*, gali būti laikoma pagalba. Tačiau šiuo klausimu nebereikia imtis tolesnių veiksmų, net jeigu priemonė laikoma pagalba, nes ji bet kuriuo atveju yra suderinama su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

4 % OTE akcijų, kurias Graikijos valdžios institucijos planuoja perleisti TAP-OTE su sąlyga, kad jų vertė perleidimo dieną bus didesnė kaip 390,4 mln. EUR, yra pagalba, kuri yra suderinama su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

Jeigu 4 % OTE akcijų, kurias Graikijos valdžios institucijos planuoja perleisti TAP-OTE, vertė perleidimo dieną bus didesnė kaip 390,4 mln. EUR, Graikija įsipareigoja imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, kad TAP-OTE negautų didesnės kaip 390,4 mln. EUR sumos.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2007 m. gegužės 10 d.

Komisijos vardu
Neelie KROES
Komisijos narė